

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXIII

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 16 d. SPALIO (OCTOBER), 1914 M.

No. 42

Didėji Karė.

Svarbiausias atsitikimas ant vakarinio karės lauko yra puolimas svarbiausios Belgijos tvirtovės Antverpeno, kur iš Brusels buvo perkelta sostinė. Vokiečiai Antverpeną paėmė spalio 11 d., 2:30 po pietų. Mušiose, veržiant fortus, kaip iš Londono garsina, vokiečiai nužudė 45,000 kareivių. Tarybas apie miesto pasidavimą vedė miesto mairas, nes kariūnė pirmą pasitraukė. Karalius yra prie armijos, o karalienė Anglijon iškelia. Dailis belgų kariūnė, tame ir buvusi Antverpene anglių kariūnė, perėjo Hollandijos rubežius ir ten tapo nuginkluota. Manoma, kad įvairiose vietose Hollandijon perėjo apie 20,000 belgų ir anglių. Hollandijon persikėlė ir didesnis dalis Antverpeno gyventojų. Kita gi dalis belgų kariūnė, nežinia vienok kiek kareivių, pasitraukė prieri link. Ta dalis, matyt, nori prisigriebti pajurias Francuzijon, nes pajuriuose vokiečių nėra.

Belgų kariūnė, pasitraukdama, tvirtovės fortus su dinamitu išgriovė, o deganti miestą paliko vokiečiams. Vokiečiai, miestą inėj, pirmiausia griebėsi gaisrų gesinimo. Ant miesto uždėjo kontribuciją 100 milijonų doliarų, tik kaszin, ar išnaikintame mieste yra tiek pinigų. Visos valdžios įstaigos tapo Havre'an perkeltos, ten, turbūt, pergabeno ir pinigų.

Užėmęs Antverpeną vokiečių generolas Beseler išleido į gyventojus proklamaciją, kurioje jie raminiami, jog pergalėtojai jiems skriaudos nedarys, nelies jų nuosavybės, jeigu gyventojai užsilaisys ramiai, nerodys vokiečiams neprielankumo. Už prisižadintus gyventojai bus baudžiami sulg karės laiko tiesų. Besieršindami pergalėtojai, gali užsitraukti miesto išnaikinimą. Šitom kartu vokiečiai mieste neina istoriškų triubų ir dailės bei mokslo rinkinių, kaip tai darė Louva'ne, Liege ir Rheims. Matyt viso svieto panika dėl naikinimo tokių įstaigų, tokių vokiečiai užsitraukė, nepasikilo be pasekmių, nors vokiečiai laikraščiai šukauja, jog nereikalauja viso svieto paistų, nes karės vedėjai atsako vien prieš savo tautą ir ciesorių. Bet jeigu Vokietijos valdžia užsimanytų pildyti laikraščių tokius patarimus, tai ir visiems vokiečiams, kurie už savo brutaliskumą visur yra nenkenčiami, gal labai blogai atsieity.

Karalius ir visa valdžia iš Antverpeno žadėjo keltis į Ostend. Ten dabar traukia vokiečių kariūnė ir tą miestą greičiau, negu Antverpeną galės paimti; todėl Belgijos sostinė reikėjo perkelti į Francuzijos miestą. Vokiečiai jau traukia Ostendan. Jie paėmė jau miestą Gandavą.

Paėmimas Antverpeno parodo, kaip menką vertę šiuose karuose turi ir dūnėjusios liaivos. Antverpenas buvo laikomas neįveikiamu, o vienok vos dvi savaitis išlaikė didelių kanuolių bombardavimą. Tas sunkiasias kanuoles dabar vokiečiai siunčia prie tvirtovės Verdun.

Puolimas Antverpeno Paryžių didelio įspūdžio nepadarė, nes to laukta; todėl puolimas-tos belgų tvirtovės neturės įtakos ant tolesnės karės. Rods, vokiečiams atliko 100,000 kareivių, kurie prieš francuzus galės but pasūsti, jeigu kas daugiau karėn neįsikiš, bet tie kareiviai vokiečiams pergalės nesuteiks. Priešingai, Antverpeno paėmimas pakels dvias anglių, kurie iki šiol nenoriai kariūnėn stojo. Anglija žada pastatyti dar 2 milijonų kareivių ir Antverpeną atgauti, nes nuo ten vokiečiai, kaip laikraščiai rašo, rengiasi Anglijon įsiveržti. Jeigu paimtų dar Ostend, tas padaryti ištikro būtų

galima. Lordas Roberts užtikrina, jog Anglija negali leisti Vokietijai tvirtai atsistoti taip arti Anglijos krantų, nors jų išvijiūni reikty karė kelis metus vesti, nes kitaip, Anglija būtų nustumta į antros eilės viešpastystę. Kaip rodosi, karėn bus ir Hollandija įtraukta, nes Vokietija ir su ja pradeda taip jau elgtis, kaip elgėsi karės pradžioje su Belgija. Vokietija, paėmusi Antverpeną, nuo Hollandijos pareikalavo, kad leistų vokiečių kariškiams ir prekierių laivams plaukti į Antverpene Scaldą (Scheldą), įpuolanciją jūres Hollandijon. Bet tas būtų neutraliskumo sulaužymu. Jeigu Hollandija išpildytų Vokietijos reikalavimą, nusidėty Anglijai, o toji galėty atimti didesnę ir turtingas Hollandijos valdybas; jeigu vokiečiams pasipriešis, turės su Vokietija karė. Hollandija išviso pastatytų 350,000 kareivių.

Vokietija prieš abudu priešū lauke turi 2,200,000 kareivių, arba išviso 54 korpusus. Francuzijon yra 24 korpusai, Belgijon 6, tarp Thorno ir Krokavo 11, o Rytiniuose Prusuose 13. Apart to yra dar 1,500,000 atsargos kareivių, stovintys visokiose vietose Vokietijon. Lapkričio gi mėnesį sumobilizuos dar puse milijono kareivių.

Spalio 11 d. Francuzijon ant visos linijos traukėsi smarkūs mušiai. Ant tos visos linijos francuzai stumė vokiečius atgal. Francuzų linija traukėsi į siaurius nuo Noyon, per Belgijos rubežius iki Armentieres. Vokiečių raiteliai, kurie mėgino perėti upę Lys, į rytus nuo Aire, tapo į siaurius nustumti. Mušiai dabar eina parubežiniuose departamentuose. Mušiose tuose dalyvauja daugiausia raiteliai. Sulg francuzų karės ministerijos pranešimo, vokiečių raiteliai tapo sumušti prie Lille ir turėjo "atitraukti, nors jų patrole buvo nusijrusios iki jurių. Sulg gi oficiališkų vokiečių žinių, francuzų raiteliai prie Lille tapo sumušti. Reikia todėl manyti, kad prie Lille ne vienas buvo mušis, vien laimėjo francuzai, o kita vokiečiai, arba kad garsinamos žinios prasilenkia su teisybe; bet kaip iki šiol pasirodo, francuzų karės ministerija nemeluoja, vokiečių gi žinios ne visuomet su teisybe sutinka.

Prie Arras vokiečiai tapo 12 mylių nustumti į siaurius. Netvrtai laikosi, pradeda svyruoti ir vokiečių kariūnė vidūrys. Mušy prie Arras vokiečiai nužudė 12,000 kareivių.

Nors Rusija giriasi, kad daugiausia gali kareivių pastatyti ir visi ja laikė per tai už tvirtiausią galybę, stojanciją prieš Vokietiją, nors ir caras pats, ir jo generolai vis giriasi, kad su savo armija Kalėdas apvaikšios Berline, bet matyt, kad rusams blogiausia sekasi, nors jos karės ministerija slepia savo nepasiekimus, o kitus aiškina strategiskais tikslais.

Iš Prusų Lietuvos rusai jau du kartą tapo išviti ir turėjo vokiečius Lenkijon ir net Gardino gubernijon įleisti; dabar gi rusus ir ant jurių pasiekė nepasiekimas, nors, turėdama silpną laivyną, jurėse ji beveik nieko neveikė.

Dabar Rusijos valdžia oficialiai praneša, jog vokiškas povandeninis laivas paskandino Baltiko jurėse apkaustytą skraiduolį "Pallada". Laivas tas su visa igula paskendo. Spalio 10 dieną vokiški povandeniniai laivai užpuolė rusų skraiduolį "Admiral Makarov". Vienas povandeninis laivas paleido kelias torpedas, bet nei viena laivą nepataikė. Spalio 11 d. vokiški laivai užpuolė jures tyrinėjancius rusiškus skraiduolius "Baltjan" ir "Pallada". Nors skrai-

duoliai smarkiai šaudė, bet vienas povandeninis laivas vis-gi įstengė paleisti į "Palladą" torpedą ir pataikyti taip, kad eksplozija umai su visa igula tą laivą paskandino.

Nuo rytinio mušio lauko, taigi nuo Rusijos ir Prusų rubežių, kaip paprastai, priestaraujančios ateina žinios, kas rodo, jog jeigu ne abidvi, tai bent viena pusė, teisybės negarsina.

Iš Petrogrado praneša, jog spalio 11 d. prasidėjo mušiai prie kairiojo upės Vislos kranto, apeliokėse rusų tvirtovės Ivangorod. Kitose vietose rusų stovyklose permaininga. Rusų raiteliai per perėjimus Karpatų kalnuose įsiveržė į Vengrijos lygumas. Bet už tai "iš strategisko atžvilgio" rusų kariūnė pasitraukė nuo tvirtovės Przemysl, Galicijon; apledo taipgi Rzeszovą ir kelis kitus miestus, nors pirmą garsino, jog valdo jau 7/8 Galicijos ir visą Bukoviną; rusų kariūnė pasitraukė už upės Sano, rytinėje Galicijon. Gal ir caro paskirtas Galicijos general-gubernatorius, grafas Bobrinsky, turės nešdintis iš Galicijos, kurioj žadėjo rusišką dvasią pasėti.

Nors rusai kelis kartus garsiną, jog Rusijon nėra jau nei vieno vokiečio, bet dabar garsina, jog mušiai traukiasi tarp Ivan-gorodo ir Varšavos, taigi gana toli nuo rubežiaus. Taigi aišku, jog Lenkija nuo vokiečių neišvalyta. Rods, vokiečiai iš Suvalkų taip greitai pasitraukė, gal e iš liuso nors, kad nespejo išpausti nuo miesto gyventojų uždėtos \$50,000 kontribucijos. Dalis rusų kariūnė įsiveržė į rytinius Prusus ir užėmė Lyckę ir Margrabovą, netoli rubežiaus. Mėgino įsiveržti į Prusus nuo Naumiesčio Sirvinton, bet jų užpuolimą vokiečiai atmušė. Prie Sirvintos nelaisvėn paimta 1,000 rusų. Pietinėje Lenkijon austrai ir vokiečiai paėmė jau Grojecą, netoli Varšavos. Taip toli Lenkijon dar vokiečiai iki šiol nebuvo nužengę. Bet iš Lietuvos jie traukiasi atgal, nes rusai veržiasi Prusų Lietuvon.

Mušio lauke Balkanuose didelių permainingų nėra, nors kartais tai viena, tai kita pusė ir pasigiria. Ten ir didesnių mušių nėra. Austrai vis bombarduoja Serbiją sostinę, Belgradą, bet, nors miestą beveik išnaikino, jo paimti neįstengia.

Montenegro giriasi, jog perėitą savaitę jie sumušė Bosnijon 20,000 austrų ir bukas atsitiko netoli tos provincijos sostinės Sarajovo. Iš Montenegro sostinės Cetinje praneša, buk Montenegro padarė su albanų vadovu, Essadu Paša, sutarimą prieš Austriją. Essad turi 12,000 kareivių. Bet tokia menka pagelba nedang gali sverti.

Vokietis aficieras, pirminkas Reck, organizuoja Syrijų turkų kariūnėn ir siunčia ją į Erzerum apskritį prie rusams prigulincijų Batumo ir Karso. Turbut Turkija ištikro mano su Rusija karę pradėti. Ji padarė taipgi sutartį su Bulgarija, su kuria sutarė drauge užpulti Serbiją ir Rumanią, jeigu toji mėgintų su Rusija prieš Austriją stoti.

Spalio 10 d. pasirodė Rumanijos karalius, kuris ypač priešinosi susidėjimui Rumanijos su Rusija. Kadangi karalius sirgo labai trumpą laiką, tai Bukareste kalba, buk Rusijos šalininkai ji nunuodino; bet valdžia užgina. Sostą užėmė sosto įpėdinis Ferdinand, labiau Rusijai prielankus. Rusija mano, jog dabar bus lengviau Rumaniją rusų pusę patraukti, bet nežinia, ar tas pasiseks, nes ir karalius nespejo savo nuomonės išreikšti. Prie Rumanijos renkasi visas Juodųjų jurių rusų kariskasis laivynas, bet nežinia kam: ginti Rumaniją nuo turkų ir bulgarų, ar ją stoti rusų pusėn priversti.

Iš Rymo praneša, jog Italija sumobilizavo 1,400,000 kareivių. Ji buk pasirengusi Austriją užpulti, jeigu tik Turkija stotų Austrijos

ir Vokietijos pusėn. Tokiu būdu aišku, jog vis daugiau tautų rengiasi Europos karėn įsikišti. Liks neutraliskos jau tik mažos tautelės, o iš didesnių vien Ispanija.

Vokiečiai garsina, jog prieš Angliją sukilo pietinės Afrikos boerai, neramu esą ir Egipte.

Iš Karės Lauko.

Washington D. C. Rusiškos kariūnės atstovas prie rusiškios ambasados, pulkininkas Golejevsky garsina, jog vokiečių kariūnė, kuri buvo įsiveržusi Rusijon, ant visos linijos atgal traukiasi. Mėgina dar priešintis sudrutintose stovyklose tarp Lyck ir Margrabovo. Lenkijon ir Lietuvos vokiečių įsiveržė 12 korpusų ir armijos dalis Suvalkų gubernijon suvisu tapo sumušta. Mušy prie Augustavo žuvo apie 70,000 vokiečių.

Berlinas. Francuzai žudo siaurines ir rytines pozicijas: stumia juos generolas Kluck, apie kurio apsiautimą ir sumušimą buvo pirmą rašyta. Vokiečiai atgavo atgal savo nužudytas pozicijas prie Lessigny, prie Noyon ir Roye. Prie St. Quentin mušį laimėjo vokiečiai ir nustumė francuzus 30 mylių atgal. Oise paupiuose francuzai tapo įveikti ir atgal traukiasi.

Vokietijos valdžia garsina, jog belaisvių Vokietijon yra 240,000. Tame skaitlyje yra: 7,000 anglių, 40,000 belgų, 100,000 rusų, likę yra francuzai.

Vokietijos ambasadorius garsina paprastus savo melus ir iškalbėjimus. Jis sako, jog vokiečiai sulaukė savo pirmyn žengimą, nes rusams atėina vis nauji pastiprinimai. Ir rusai Galicijon sulaukė savo pirmyn žengimą.

Londonas. Dvi montenegrų brigados tapo austrų sumuštos. Apie tai praneša austrų generolas Patierek.

Galicijon apsiereiskė jau cholera, kuria, kaip mano, atviko ten rusai. Tarnove buvo jau 40 apsigimų.

Petrograd. Rusijos caras pats iškeliauo karėn, bet iki šiol dar jis nepasirodė ten, kur mušasi. Pirmiausia atkako jis į tvirtovę Brestą, o iš čia Varšavon iškeliauo. Mušiose dalyvauja valdovai: Vokietijos ciesorius, Belgijos karalius ir Francuzijos prezidentas.

Paryžius. Francuzijos valdžia saugiai prižiūri visokius esančius Francuzijon svetintaučius, nes tarp jų susekė daug vokiškų šnipų.

Portugalijos portus atkako angliški transportiniai ir kariški laivai pergabenti Francuzijon Portugalijos kariūnėn.

Tokio. Japonijos išsodinta kariūnė užėmė Vokietijai prigulinciją salą Jolait, taipgi Karoliną salas. Vokiečiai nemėgino priešintis.

Londonas. Vokiški Zeppelino orlaiviai pasirodė ties Londonu. Ir pats orlaivis ty išradėjas, generolas Orlepin, iškeliavo karėn. Ciesorius skiria jį orinio laivyno perdėtinui.

Prie Klenak, Savos paupų, austrai užpuolė serbų kariūnėn diviziją ir daug kareivių išmušė. Įsiveržė Vengrijon rusai pertraukė susinešimus miesto Szegecin.

Rusai užtikrina, jog sekančiam dideliame mušy prie Prusų ir Galicijos rubežių dalyvaus 4 milijonai kareivių. Mušis tas trauksis taip jau ilgai kaip ir dabartinis Francuzijon.

Paryžius. Albanijos sehtas tuomtarpinis prezidentu paskyrė garsų miesto Seutari apginęją, Essadą Pašą. 12,000 jo kareivių užėmė svarbesnes dalis miesto Durrazo.

Gauta čia žinia, jog visoj Lenkijon uždrausta pardavinėti svajinančius gėrimus. Pati valdžia monopoliuose buvusią degtinę į upes supylė. Varšavoj degtinės niekur negalima gauti.

Francuziskam Institute (tai yra svarbiausia Francuzijon literatūros ir mokslų draugija) svarstoma klausimas, ar nepriderėtų vokiečius, dėl jų brutaliskumo, iš to instituto išskirti. Vokiečių narių institute yra dikčiai; ypač jin priguli daug vokiškų mokslinčių.

Rymas. Laikraščiai praneša, jog, pasitraukus dabartinė ministerijai Italijon, kita negalės būti vokiečiams prielanki. Užėmus vietas naujiems ministeriams, Italija apsauks Austrijai karę. Neįkentimas Austrijos Italijon kasėną didinasi.

Petrograd. Rusai stumia vokiečius iš Lietuvos. Pereitą savaitę belaisvų pakliuvo 1,000 vokiečių. Vokiečiai gavę iš Karaliaučiaus pastiprinimą.

Rusų karės linija traukiasi nuo Tilžės, Prusų Lietuvoj, iki Karpatų kėdny, Austrijon. Sumušta Suvalkų gubernijon vokiečių armija traukiasi vis atgal; veja juos generolas Remnenkampfo vilniškė armija.

Petrogradan atėjo žinia, buk įsiveržė Vengrijon rusai traukia Pesztan.

Londonas. Francuzijos valdžia, kuri, bijodami vokiečių įsiveržimo Paryžiun, buvo persikėlus į Bordeaux, mano Paryžiun grįžti. Matyt francuzai netiki, kad vokiečiai galėty dar kartą prie Paryžiaus priėti.

Nors karė traukiasi jau suviršum 2 mėnesių, bet dar nieks negali įspėti, kuri pusė gali laimėti. Smarkūs mušiai traukiasi ant kairiojo francuzų sparno, kur vokiečių sutraukta milžiniškos kariūnės. Smarkiausias mušis traukiasi prie miesto Lille, kuris yra vos 10 mylių nuo Belgijos rubežių. Kaip rodosi, vokiečiai nori apėiti francuzų sparną. Iš Belgijos prie Lille ištraukė 20,000 vokiečių raitelių.

Vietoj buvusio Prusų Lietuvoj vokiečių generolo Hindenburg, likosi paskirtas generolas von Mogen; Koblinzan komendantu paskyrė gen. Ludinghausen, o Strassburgan—gen. Eberhard.

Mušiose prie Augustavo, Suvalkų ir Mariampolės vokiečiai nužudė 100,000 kareivių užmušty, sužeistų ir suimty.

Petrograd. Kazokų pulkas netikėtai įsiveržė vokiečių užimtan Lenkijon miestan Petrakov ir iškapoje 600 ten buvusių vokiečių, išdumė prie savųjų.

Londonas. Kanados valdžia vėl siunčia Francuzijon 22,000 kareivių padėti vokiečius mušti. Išsiuntė ten jau 32,000.

Petrograd. Caras vėl išleido manifestą su pažadėjimais žydams lygių tiesų. Žydai galės ir aficierais tapti. Žada palengvinti ir Finlandijai. Nepakanka vienok pažadėjimus mėtyti, bet reikia pažadėjimus pildyti. Rumėnijos vokiečiai austrų kariūnėn atmušė rusus nuo Opatovo ir Klimontovo ir nustumė juos prie Vislos.

Rymas. Atėjo čia žinia, jog Francuzijon tapo pašautas sunus Bavarijos karaliaus, kunigaikštis Franciskus.

Londonas. Dėl karės, Londone ant 40% sumažėjo prasižengimai.

Petrograd. Didysis kunigaikštis Michail Michailovič renka pirštinių Anglijos kareiviams.

Venecija. Atėjo čia žinia apie apsiereiskimą Vengrijoj choleros. Valdžia liepė uždaryti mokyklas, teatrus, bažnyčias ir kitokias

žmonių susirinkimo vietas. Čechijon siaučia dysenteria.

Eureca, Cal. Pacifiko pakrantėse girdėt kanuolių suviai. Mušėsi ten Anglijos kariški laivai su vokiškais. Kaip mušis pasibaigė, nežinia.

Petrograd. Rusijos valdžia nuo savųjų kapitalistų, nes kitur gauti negali, paskolinti mėgina karci \$250,000,000, bet nežinia ar gaus tiek.

Rusijos caras ir karės ministeris iškeliauo iš Bresto į Sedlecus, o iš čia keliaus Varšavon.

Rymas. Francuziškai kariški laivai netoli Cattaro paskandino tris Austrijos laivus.

Tokio. Gauta čia žinia, buk prie Kiau-čau tapo paskandinti du vokiški skraiduoliai. Ant Pacifiko, turbūt, Vokietija jų daugiau ir neturėjo.

Washington, D. C. Austrijos ambasadorius, nors jo, turbūt, niekas neprašo, garsina savo žinią apie austrų pasisekimus. Sulg jo žinių, austrai suvisu sumušė dvi brigadas Bosnijon įsiveržusių montenegrų.

Bordeaux. Francuzija pagarsino, jog apsaugojimui savo laivų nuo austrų minų, bus Adriatiko prie Dalmatijos krantų jurėse padėtos francuzų minos.

Londonas. Nuo trijų savaičių mušiose anglai mažai kareivių nužudė. Didėsės vokiečių kanuolės nedaug blogo daro.

Anglijos valdžia uždraudė gabeniti svetur vilnas iš Anglijos.

Washington, D. C. Gauta čia žinia, jog Turkija rengiasi karėn. Ji nori įsiveržti Kaukazan ir ten gyvenančius mahometonus prieš Rusiją sukelti. Bulgarija nori eiti išvieno su Turkija, bet tik tasysk, jeigu Rumanija stotų Rusijos pusėn.

Londonas. Francuziškai kariški laivai pagavo vokišką laivą "Martha Beckham" ir norvegiską laivą "Benestyet".

Berlinas. Po kelių kruvinų mušių vokiečiai paėmė francuzų fortą Camp des Romains, prie upės Maas. Apart kanuolių, paimta 500 kareivių ir 5 aficierai.

Francuzijon abudu vokiečių kariūnės sparnai pradėjo priešakin žengti, o francuzai ir anglai atgal traukiasi. Mušiai dienomis ir naktimis be perstojo traukiasi ant dešiniojo vokiečių sparno.

Paryžius. Lille apeliokėse atsirado dideli pulkai vokiškų raitelių. Tarp Oise ir Somme karsin vokiečiai nustumia francuzus, tai vėl tie nustumia vokiečius. Prie Lessigny vokiečiai su visiu smarkumu mėgino priešakin žengti, bet francuzai juos atgal atmušė.

Vindobona. Austrijos karės ministerija garsina, buk sujungtoms vokiečių ir austrų kariūnėms Lenkijon gairi sekasi. Jos rusus išvijo iš Opatovo ir Ostrovcio. Karpatų kalnuose Uzsok perėjė rusų kariūnėn tapo sumušta.

Amsterdam. Gauta čia žinia, jog Belgijos sostinė iš Antverpeno perkėlė į Ostend. Hollandija pranešė Belgijos valdžiai, kad bėgančius belgus sulaukyty nuo kelionės į Rotterdamą, nes ten jau nėra vietos pabėgėliams.

Londonas. Smarkūs mušiai francuzų su vokiečiais traukiasi į siaurius nuo Oise ir prie Lens. Išėmus abiejų kariūnėn sparnus, ant viso vidurio yra ramu. Ant kairiojo sono vokiečių raiteliai tapo sulaukyti, o prie Lille atgal nustumti. Prie Chaunės

francuzai atgavo savo nužudytas pozicijas.

Londonas. Žvejų laivas "Lily" užbėgo ant minos ir tapo į padanges išmestas. 7 jo igulos žmones prigėrė.

Belgijon tapo išardytas geležinkelis tarp Thonrout ir Court ray.

Paryžius. Milionas francuziškų kareivių stengiasi apsiausti dešinijį sparną vokiškos kariūnės, o vokiečiai į francuzų vidurį stengiasi įsikalti.

Petrograd. Tarp Sandomiro ir Opatovo buvo rusų su austrais susirėmimai. Prusų Lietuvoj vokiečių kariūnėn iš Karaliaučiaus sulaukė pastiprinimo.

Karpatų kalnuose į vakarus nuo Sanoko dalis Austrijos kariūnės tapo sumušta. Rusams teko mašinines kanuolės ir belaisviai.

Rusija, Francuzija ir Anglija nuo Turkijos pareikalavo Dardanėlių atidarymo. Vindobonan atėjo žinia, buk Persijoj rengiamas žmonių sukilimas prieš rusus.

Amsterdam. Smarkūs mušiai buvo tarp Audenarde ir Lengegem. Belgai čia gavo pastiprinimą ir sumušė vokiečius.

Berlinas. Mušiai prie Augustavo ir Suvalkų buvo labai kruvini. Vokiečių mašininės kanuolės įveikė rusus, bet reikėjo labai daug kareivių žudyti. Viena baterija nužudė visus kareivius. (Rusai iš savo pusės garsina, kad jie laimėjo ten svarbius mušius).

Sujungtos austrų ir vokiečių kariūnės užėmė miestus Opatow ir Klimintow, iš jų išvijo rusų kariūnėn.

Rymas. Kadangi gyventojai miesto Lanaeken, Belgijon, šaudė į vokiečius, tai jie miestą, nors yra ten atvira vieta, bombardavo; sugriovė ir bažnyčia. Ant viso kelio tarp Lanaeken ir Tongres sugriauta yra visi namai.

Paryžius. Francuzijos prezidentas Paryžiun atgabeno dalį atimty nuo vokiečių kariūnės vėliavų. Turbut netiki, kad vokiečiai galėty Paryžių paimti.

Belgija šaukia kariūnėn višus vyrus nuo 18 iki 32 metų.

Prie Aisne francuzai stumia vokiečius į siaurius. Mušiai eina dabar prie Belgijos rubežių.

Londonas. Japonai ir anglai pradėjo veržti vokiečių fortus Kynuose prie Tsing-tao. Vokiečiai užtikrina, jog anglai ir japonai ten nužudė 2,500 kareivių ir turėjo atgal trauktis.

Kynų kariūnėn pasitraukė iš Shantung provincijos. Japonijos ambasadorius Washington garsina, jog japonai jau pastatė atsakančios vietose sunkias savo kanuoles ir pradės bombarduoti Tsing-tao.

Japonai užėmė vokiečiams prigulincijas salas Australijoj Yap ir kitas, kad vokiečių kariški laivai neturėtų kur pasislėpti ir niekur anglių gauti negalėtų.

Milan, Italijon. Austrai bombarduoja montenegrų stovyklas ant Lovča kalnų. Austrų orlaivininkas metė bombas į montenegrų stovyklas, bet be jokių pasekmių.

Dalmatijos pakrantėse keturi austrų torpedų naikintojai užbėgo ant minų ir tapo išnaikinti.

Tokio, Japonija. Anglų ir japonų laivai paskandino vokiečių skraiduolį "Cormoran" ir kanuolinius laivus "Itis" ir "Jaguar".

Petrograd. Vokiečiai tapo išviti iš Wloclawko, ir susirinko prie tvirtovės Thorn, Prusuose. Rusai apvaldė visą Bukoviną, 7/8 Galicijos ir 1/2 Vengrijos. Miestai: Munkacz, Marmarosz, Szeget ir perėjimai Karpatų kalnųose yra rusų rankose

Prie Naumiesčio, Virbalio ir Filipovo vokiečiai tapo sumuši. Musijai prie Nethės vokiečiai nužudė 20,000 kareivių.

Turkai provokuoja Rusiją. Rusijon įsiveržė kardai ir užpuolė stovėjusius prie Peršijos tubėžiaus kazokus.

Albanų vadovas Essad Paša stoja prieš Austriją ir susijungė su montenegrų pajėgomis.

Berlinas. Vokietija pašaukė kariuomenę net vaikus nuo 16 metų.

Melbourne, Australija. Australijos parlamente valdžia įnešė reikalavimą skirti belgams, kaip dovaną, pusę milijono dolerių.

Paryžius. Francūzų karės ministerija apie karės bėgį pagarsino sekancias žinias: Ant kairiojo francūzų sparno du Nord departamente priešas daugelį vietų nužengė toliau; kitur vienuok turėjo atgal trauktis.

Išsirusio Arras francūzai laikosi gerai. Vokiečių raiteliai nusigrūdavo beveik iki jurių. Tarp Somme ir Oise, Roye apeliokėse, vokiečiai valdo mušio lauką. Už tai daugelį vietų francūzai atgavo pirmą nužudytas pozicijas. I šiaurės nuo Aisne, kaip rodosi, vokiečių kariuomenė aplėdo savo pozicijas. Vidury mušio linijos viskas pasilieka, kaip buvo. Tarp Verdun ir St. Mihiel nuo upės Maas kalvų vokiečiai pasitraukė, bet miestas Mihiel dar vis jų rankose, taipgi tulos vietos i šiaurės Maas paupiuose. Ant dešiniojo francūzų sparno, Lotaringijoje ir Vosgesų kalnuose permainingi nėra.

Ant rytinio mušio lauko rusai palengva žengia pirmyn. Prie vakarinio Lenkijos rubežių, Suvalkų gubernijoje, traukėsi smarkūs mušiai.

Petrograd. Karės ministerija garsina, jog įsiveržė i Lomžos ir Suvalkų gubernijų vokiečiai tapo atgal i Prusus išvysti. Mušiai traukėsi ant linijos tarp Naumiesčio, Virbalio ir Lyck. Vokiečiai traukiasi i Mozurijos ežerų distriktą, iki kurių jau rusai buvo nuėję, bet prie Allensteino sumuši, turėjo atgal Rusijon trauktis.

Berlinas. Karės reikalų žinovai apskaito, jog iki šiol karė vedančios tautos turėjo jau 1,160,000 užmuštų ir sužeistų kareivių. Tame skaitliuje yra: 225,000 vokiečių; francūzų, anglų ir belgų drauge 325,000; rusai nužudė daugiausia, nes 400,000. Austrija nužudė 125,000 o serbai ir montenegrai 85,000.

Vokiečiai turi Francūzijos ir Belgijos 41 kariuomenės korpusą, neskaityt kelių divizijų landšturmo.

Londonas. Ant visos mušio linijos siautė smarkūs mušiai, ypač ant kairiojo francūzų sparno, kurį vokiečiai norėjo apėiti. Prie Lille francūzai atmušė vokiečių raitelių užpuolimą ir juos atgal Belgijon išvijo.

Francūzai prie Roye sulaukė armiją generolo Kluck ir atėmė atgal pirmą jo paimtas pozicijas. Dabar francūzai vėl stengiasi apėiti jo kariuomenę. Gavęs pastiprinimą, jis mėgino prasimušti per francūzų vidurį ties Lassigne, bet tapo sumuštas ir turėjo atgal trauktis.

Austrijos kariuomenė Galicijoje, nors tam priešinasi Austrijos cėsorius, tapo atiduota vadovytei vokiečių generolų.

Sulyg paskutinių telegramų, pereitą savaitę austrai nužudė 9 savo kariškus laivus, vokiečiai keturis, o angliai vieną.

Caro giminaitis, kunigaikštis Teuchtenberg, užtikrina, jog caras Francūziją ir Angliją užtikrino, jog vokiečiai bus įveikti galutinai šią žiemą ir žiemą bus santeika padaryta.

Rymas. Montenegro pasiuntinys pagarsino, jog prie Hercegovinos rubežių montenegrai sumušė austrus ir 125 paėmė belaisvėn.

Paryžius. Atlėkė čia vokiešiai orlaivais ir ties pirmiesiems St. Denis ir Auberville išmetė 4 bombas. Viena užmušė 3 žmo-

nes, kita gi nieko neužgavo. Vokiečių orlaivai dažnai pasirodo dabar virš Paryžiaus ir kiekvieną kartą svaisto bombas i miestą.

Petrograd. Keliaudamas Varšavon, caras sustojo Bialostoke, nes užsimanė atkankyti mušio lauką prie tvirtovės Oswieze.

Daugelis mano, kad Belgija gali but priversta savo sostinę Anglijon perkelti, nes visa Belgija gali but vokiečių užimta, o ji viena su Vokietija taikytis nenori.

Londonas. Atsiųsti Francūzijon kareiviai indiečiai palengva pripranta prie Francūzijos oro ir tarp jų sergančių nėra daugiau negu tarp europiečių. Bet kas zin, ar jie pripras ir prie žiemos oro; dabar dar didelių šalčių nėra.

Tokio. Šimtas moterų narių iš provincijos Shima atsisaukė prie kariškų valdžių su pasiūlymu porte Kiau-čau išgraižyti vokiečių ant dugno padėtas minas. Valdžia vienok nesutiko jų pasiūlymą priimti, nes Japonijos konstitucija neleidžia panaudoti moteris karės tikslams.

Londonas. Išliko gan dideli mušiai francūzų su vokiečiais prie miesto Lille. Vokiečių kanuolės pagadino prefektūrą, geležinkelio rumą ir daug kitų triobų. Visoki dailės ir mokslo daiktai tapo pernešti i saugias vietas. Vokiečiai prie Lille nužudė 2,000 kareivių.

Mušiai ant dešiniojo francūzų sparno dar vis neužsibaigia. Francūzų užpuolimai Argonne ir i šiaur-ryčius nuo Verdun tapo atmušti.

Berlinas. Suvalkų gubernijoje rusai tapo vokiečių sumuši ir 2,700 belaisvėn pakliuvo. Prie tvirtovės Ivangorod belaisvėn paimta 4,800 rusų.

Francūzijos vokiečiai išvijo francūzus iš Donai. Čia francūzai stengėsi vokiečius sumuši, bet tas nepasisekė.

Balkanuose užgimė smarkūs mušiai bulgarų su serbais. Bulgariai užėmė serbų tvirtovę Istip. Jeigu tai teisybė, tai tas rodytų, jog Bulgarija jau karėn įsikišo ir stojo Vokietijos pusėn.

Vokietijos valdžia garsina, jog Prūsų lenkai yra ištikimi vokiečiams, todėl tapo Vokietijos pavalkinta priešinga lenkam vokiečių organizacija "Ostmarkenverein". Dailis generolo Hindenburg armijos nutraukė prie tvirtovės Ivangorod, Lenkijoje, tik maža dalis liko Suvalkų gubernijoje, kurios užduotim yra neleisti rusų Prūsų Lietuvon.

Londonas. Orlaivių išradėjas, generolas Zeppelin, rengiasi su dideliais orlaiviais užpulti Angliją.

Priešais Ems angliškas povandeninis laivas paskandino vokiešką torpedų gaudytoją.

Persija nuo Rusijos pareikalavo prasišalinimo kariuomenės iš Azarbaijau provincijos. Rusija vienok atsisakė reikalavimą išpildyti.

Tokio, Japonija. Karės ministerija mano, kad Kiau-čau porte paskendo vokieškas skraiduolis "Cormoran" ir du kanuliniai laivai.

Japonijos kariuomenė apvaldė Shantung geležinkelį.

Japonai užėmė prigulinciją Vokietijai salą Australijoje Yap. Sala Yap priguli prie Karolina salų. Karolina salos susideda iš 680 mažų salučių. Vokietija jas nuo Ispanijos pirkio 1899 metuose.

Bordeaux. Atėjo čia žinia, jog Belgijos karalius su kariuomene ištraukė iš vokiečių bombarduojamo Antverpeno.

Berlino laikraščiai patvirtina žinią, jog angliškas povandeninis laivelis paskandino vokiešką torpedinį laivą.

San Francisco, Cal. Bombarduojant vokieškiems skraiduoliams: Scharnhorst ir Gneisenau, francūzų miestą Papeete, ant Tahiti salų, padaryta nuostolių ant milijono suviršum dolerių. Žmonių vienok žuvo mažai, nes, kaip ako, vokiečių artileristai šaudė logai. I fortus visai nepataikė, kulkos vis lėkė peraugstai. Pas-



Photo by American Press Association.

AUSTRAI NELAISVĖJE.

Burelis austrų kareivių, kuriuos serbai paėmė nelaisvėn ir atgabeno savo dabartinę sostinę Nish.

kui šuiais paskandino porte būna nuo kitos atskirtos. Joms truksta maisto ir amunicijos. Išsčius iš Karaliaučiaus vokiečių pastiprinimas tapo rusų sumuštas. Rusai išvijo vokiečius iš Kamionkos, tarp Rački ir Filipovo teko dikčiai kanuolių.

Washington, D. C. Prie Radosmo, pietinėje Lenkijoje, kaip garsina Vokietijos ambasadorius, vokiečiai sumušė 2½ divizijas raitelių ir dalį Ivangorodo atsargos korpuso ir priešus nuvijo Ivangorodo link.

Petrograd. Vokiečiai mėgino tarpe Virbalio ir Filipovo vėl Lenkijon įsiveržti, bet tapo rusų sumuši. Girisose prie Rački tapo išnaikinta viena vokiečių kariuomenės dalis.

Londonas. Prie Toulono, Tarpžeminiuose jūrose susimušė du francūzų torpedų naikintojai ir paskendo.

Grekijoje, mieste Salonikai, apsi-reiškė azijatiškas maras. Iš ten plaukianti laivai kitur sulaikomi kvarantinoje.

Francūzų konsuliato Antverpene archyvas tapo perkeltas i Rosendaal, Hollandijoje.

Prie Romania ir Planina austrai sumušė serbus, vedamus buvusio Serbijos karės ministerio, Aabytos Bojanovic'o.

Spalio 10 d. vokiečiai užėmė drūciausią Belgijos tvirtovę Antverpeną. 200 milžiniškų vokiečių kanuolių per 10 dienų bombarduavo Antverpeną, išgriovė tolesnius fortus ir užėmė kelis vidurinės linijos. Miestas taipgi išgrautas. Belgijos karalius tapo sužeistas. Dalis gynusių miestą kareivių, o tame 3,000 anglų, perėjo Hollandijos rubežų, ir juos ten nuginklavo, o kita dalis nutraukė ar Francūzijon, ar tapo tuom tarp Anglijon pergabenta. Ir didesnė miesto Antverpeno gyventojų dalis pabėgo i Hollandiją. Vokiečiams teko vien griuvėsiai. Belgų kariuomenė, pasitraukdama, ir tvirtovės fortus su dinamitu išgriovė.

Berlino laikraščiai užtikrina, jog turėdami Antverpeną savo rankose, vokiečiai įsiveržė Anglijon. Jeigu tai mėgys daryti, turės pirmą įveikti anglų laivyną; todėl dabar reikia laukti pirmo didelio laivynų mušio. Bet suaugę anglų ir francūzų laivynai jau daug drudesni už vokiešką.

Vokiečiai Belgijoje nuo gyventojų atima visus maisto produktus, todėl žmonės bada kencia. Prieš tokį vokiečių elgimąsi Belgijos valdžia protestus kelia.

Vindobona. Austrijos kariuomenės štabas pagarsino, jog rusams Vengrijai visai nepasisekė. Užpuolimą rusų ant tvirtovės Przemysl atmušė austrų ir vokiečių kariuomenės. Rusai tapo išvysti iš visų perėjimų Karpatų kalnuose. Austrai atgal atėmė Marmaros Sziget.

Londonas. Ir vokiečių štabas prisipažįsta, kad rusai užėmė Lyck, kas rodo, jog vokiečiai prie Augustavo tapo sumuši. Rusai išvijo vokiečius taipgi iš Wloclawko.

Petrograd. Rusai užėmė vieną svarbiausių Przemysl'io fortų. Apie linkę tos tvirtovės vokie-

čių ir austrų kariuomenės yra vievūsi kanuolių laivą "Zelee." Paimti miestą vienok nepasisekė, nes mėginimus atmušė fortų kanuolės.

Atėnai, Grekijoje. Vokiškas pulkininkas von Geck atkako i Damaską, Azijatiškoje Turkijoje, ir tapo perditiniu štabo turkų kariuomenės Syrijoje. Tas rodo, jog Turkija rengiasi karėn su Rusija.

Pekin. Japonai paėmė 800 vagonų ir 35 lokomotyvų prigulincio vokiečiams Shantung geležinkelio.

Londonas. Francūzų ir anglų kariuomenės pasekmingai mušasi su armija vokiečių generolo von Kluck, tarp Lille ir Ypsės ir ant lygumų ndo "Armentieres" iki Siauinių jurių.

Anglija slūcia vis daugiau savo kareivių i Ostend, nes vokiečiai iš Antverpeno traukia prie to miesto, kur yra dabar Belgijos sostinė. Ostend antgabenta 32,000 Kanados kareivių, bet nežinia, ar jie ten pasiliko, ar kitur tapo pasiūti.

Mušiai, pradėti Aisne paupiuose, keliasi vis toliaus i šiaurės. Dabar prasideda mušiai Somme paupiuose, ir mušiai prie Lys keliasi vis labiau i šiaurės. Mabar davo Antverpeną, išgriovė tolesnius fortus ir užėmė kelis vidurinės linijos. Miestas taipgi išgrautas. Belgijos karalius tapo sužeistas. Dalis gynusių miestą kareivių, o tame 3,000 anglų, perėjo Hollandijos rubežų, ir juos ten nuginklavo, o kita dalis nutraukė ar Francūzijon, ar tapo tuom tarp Anglijon pergabenta. Ir didesnė miesto Antverpeno gyventojų dalis pabėgo i Hollandiją. Vokiečiams teko vien griuvėsiai. Belgų kariuomenė, pasitraukdama, ir tvirtovės fortus su dinamitu išgriovė.

Copenhagen. Italija sumobilizavo 1,400,000 kareivių ir, įsimačius karėn Turkijai, pasiū savo kariuomenę prieš Austriją, nes to gyventojai reikalauja.

Rymas. Ant mušio lauko Palkanoose užstojo šalčiai, nuo ko labai kencia mažiau prie šalčio pripratę austrų lygumų kareiviai. Tulos austrų kariuomenės dalis nuo kalnų i slėnis pasitraukė, nes šalčio pakėsti negali.

Petrograd. Turkai traukia vis daugiau kareivių i Erzerum apskrity i prie Rusijos rubežių prie Batum. Vokiški agentai važinėja Turkijoje ir kursto pradėti karė su Rusija.

Londonas. 32 vokiški prekybiški laivai, sulaikyti Antverpeno porte, pasitraukiančių iš ten belgų ir padanges išmesti ir paskaniinti.

Iš Turkijos portų bėga krikščionys, nes mahometonai pradeda krikščionis užpuolinėti.

Petrograd. Išvijo vokiečius ties Virbalium rusų kareiviai, šaukdami "Berlinan," traukia vis gilyn Prūsų Lietuvon. Kad tik nereikėtų vėl atgal grįžti.

Vokiečiai, besitraukdami iš Lenkijos, degina kaimus; daro tą patį ir besitraukdami rusai.

Berlinas. Sunkiosios vokiečių kanuolės nuo Antverpeno tapo pasiūstos Francūzijon, bet nežinia kokion vieton.

I Antverpeną vokiečiai pirmą savo sunkių kanuolių šuvį paleido

rugsėjo 28 dieną. Spalio 1 d. paėmė jie pirmus tvirtovės fortus. Spalio 6 ir 7 d. jų kariuomenė persikėlė per upę Nethę. Spalio 9 d. vokiečiai užėmė miestą, arba, geriau sakant, jo griuvėsius be pasipriešinimo belgų, ne. tie pirmą iš miesto ištraukė.

Paryžius. Atlėkė čia du vokiški orlaivai ir metė i miestą bombas; išmetė apie 20 bombų, kurių eksplozija užmušė 3 žmones ir 14 sužeidė. Pirmutinė bomba puolė prie Siauinių geležinkelio rumo; antroji de Lazare gatvėje, o trečioji prie Motinos Dievo bažnyčios. Tris kitos eksplozdavo netoli biržės. Antaisis eriaivinkas, kaip rodosi, norėjo išgrauti bažnyčią Motinos Dievo, nes prie jos numetė keturias bombas, bet tik viena uždegė bažnyčios stogą, ugnį vienok pasisekė užgesinti. Pakilus oran francūziškems orlaiviams, vokiečiai prasišalino.

Rymas. Atėjo čia žinia jog pereitą savaitę priešais Rugazą, prie Adrijos jurių, francūziški kariški laivai paskandino du austrų torpedinių laivelius.

Londonas. Exchange Telegraph Co. gavo žinią, jog vokiečiai skubiai traukia prie Ostend, nes nori karalių, jo šeimyną ir Belgijos ministerius suimti. Bet karalienė jau senai Anglijon išlieto, o tą patį ir karalius su ministeriais gali padaryti pirma, negu vokiečiai suspės ateiti.

Belgiškas ambasadorius Hollandijoje garsina, jog visuose Belgijos vokiečių užimtuose kraštuose gyventojai bada kencia, nes vokiečiai valgio produktus nuo žmonių atima. Luxemburgo kunigaikštystėje yra tas pats, nors jos gyventojai vokiečių zengimui Francūzijon nespriešina. Turbut vokiečiai visai žmonijai užsimanė kėrsinti už nurodymų jų žiaurumų ir kitokių civilizuočiai tautai nepriitinkančių darbų.

Paryžius. Francūzijos karės ministerija pagarsino žinias apie karės bėgį, iš kurių išpuola, jog mušij per Lassigne francūzai paėmė vieną vokišką vėlavą. Ministerija dar pagarsino, jog perėję upę Lys vokiečių raiteliai tapo atgal išvysti ir pasitraukė i Armentiere. Tarp Arras ir Oise vokiečiai surengė čielą eilę užpuolių, bet niekur jiems nepasisekė francūzus nustumti.

Tarp Rheims ir Oise ir prie Soissons francūzai kaip kur toliau nužengė. Tarp Rheims ir Maas nieko svarbesnio neatsitiko. Apeliokėse Apremont spalio 9 ir 10 d. naktį buvo smarkūs mušiai. Miestas tas kartą vokiečių, kartą francūzų tapo paimtas, bet galutinai pasiliko francūzų rankose. Ant kairiojo sparno nieko svarbaus neatsitiko; francūzai visur palaikė savo pozicijas.

Bukarest. Pasimirė Rumanijos karalius Karolis Hohenzolern, išgyvenęs 76 metus. Spalio 11 dieną suauktas parlamentas karaliumi apsatkė jo sunų, sostą įpėdinį.

Pasimirus karaliui, Rumanija greičiau pakryps Rusijos pusėn.

Pasimirus karalius, kaip vokiečiai, nors tauta reikalavo, nedrįso prieš Vokietiją kreiptis.

Londonas. Reuter žinių agentūra gavo telegramą, jog spalio 7 d. montenegrai turėjo su austrais smarkų mušį prie Kalenovič, Bosnijoje. 20,000 austrų mėgino traukiančius prie Sarajevo montenegrus sulaikyti, bet tapo sunuisti ir nužudė daug kareivių.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ GRAND RAPIDS, MICH.

Draugijų svetainėse. Pastaruoju laiku teko buti Grand Rapids'e ir truputį pamatyti, kaip tenai lietuviai gyvena. Tiesa, nebuvo progos įsitiurėti, koks tenai abelnai yra lietuvių gyvenimas, koki santikiai tarp vietos lietuvių, kokios sriovės ir kokios nuomonės daugiausiai viešpatauja tarp jų. Vieton to, teko arčiau susipažinti su draugijų svetainėmis. Iš svetainių savo keliu galima daugiau-mažiau spręsti ir apie pačias draugijas. Iš visų lietuvių draugijų svetainių puikiausia bene bus "Sūnų Lietuvos" draugijos svetainė, kuri atsižymi didumu, švarumu ir t.t. Užlaikoma joje taipogi knygynas. Inėjės, tuojaus jautiesi esąs vietoje, kur žmonės susirenka rimtai apkalbėti savo reikalus; vietoje, kuri yra daugiau susipratusių ir viešuoju gyvenimu besirūpinančių lietuvių centru. Žodžiu sakant, iš svetainės buvo išneštas kuopikaulis įspudis. Apart šios svetainės teko buti ir keliose kitose. Čia visai kas kita. Dangus ir žemė. Toks skirtumas jautiesi, atsilankius ypač tulse. Sunku net buvo matyti skirtumas tarp draugijos svetainės ir taip pagarsėjusio pas lietuvių "buffeto." Nariai, susirinkę draugijos svetainėje sriaubia net pamėlynavę. Svetainėje viskas prarugę alum. Taip ir jauti, kad vieta, kuri turėtų buti prakilybės centru, paversta i apsisvaiginimo, tamos ir kitų nemalonių dalykų prieglauda. Zmoguje, pripratusiame prie tyro ir sveiko ukės gyvenimo, atsilankymas i panašią vietą palieką ytin sunkų ir nemalonų įspūdį.

Farmeris.

IŠ BROOKLYN, N. Y.

Vakarai, suvažiavusiems atstovams palinksinti. Laikė buvusio Brooklyne spalio 1-3 d. scimo, buvo surengta eilė vakarų atstovams. Spalio 1 d. buvo prakalbų vakaras, apie kurį rašyta, pratime "Liet." numerį. Spalio 2 d. buvo surengtas koncertas, susidėjęs iš sekancio programo:

Dalis I.

- 1) A. Maizūtė ir O. Karaliūtė.
- 2) Trio, "Maidn's Wish," F. Chopin'o—atliko A. Kanceriūtė, R. Mileriūtė ir J. Vidrinskiūtė.
- 3) Scherzo op. 31, F. Chopin'o piano solo—atliko Laura Karužiūtė.
- 4) Serenada. "Savo daina," Schubert'o—atliko P. Jurgeliūtė.
- 5) a) "Grandma," G. Langer'o; b) "Simple Aveu," Romanas T. Thomas'o—atliko smuiku Dr. Kalikauskas.
- 6) "Kur Baktuzė Samanota," S. Šimkaus—atliko P. Rimkus.
- 7) Duetas "Paakščiai," M. Petrausko—atliko R. Mileriūtė ir J. Vidrinskiūtė.
- 8) "Cavatina Valentine" (iš Fausto), Gounod'o—atliko M. Zazulak.
- 9) "Kad aš bučiau paukštėlis," Grossman'o—atliko Marė Karužiūtė.

Dalis II.

- 10) "Kamennoj ostrov," A. Rubinstein, piano solo—atliko Laura Karužiūtė.
- 11) Arijai iš operetės "Birutė," M. Petrausko,—atliko P. Jurgeliūtė.
- 12) "Una furtiva Lagrima," Donizetti,—atliko P. Rimkus.
- 13) Kvartetas. "Gamta Graži," M. Petrausko,—atliko K. Brazys, K. Kraučiusas, P. Bukšnaitis ir A. Kvedaras.
- 14) "Caro nome" iš op. "Rigoletto," Verdi,—atliko A. Kanceriūtė.
- 15) "Jakbi mini," Lysenko,—atliko M. Zazulak.

16) Kvartetas. "Tėvynė," L. Liebe,—atliko E. Kanceriūtė, K. Brazys, J. Vidrinskiūtė ir A. Kvedaras.

17) a) "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka," M. Petrausko; b) Arijai iš operos "Traviata," Verdi,—atliko Marė Karužiūtė.

18) a) "Per giria-girėlę," S. Šimkaus; b) "Oi, motule ma," M. Petrausko, ir c) "Per šilą jojąu," S. Šimkaus,—atliko Scenos Mylėtojų Choras.

19) Extra.

20) Judamieji paveikslai, A. T. Račiūnas.

Ilustruotas dainas atliko E. Račiūnienė.

Užbaigoje Scenos Mylėtojų Choras drauge su publika dainavo Lietuvos Himną.

Sio vakarėlio programą užsiėmė apie 12 val. nakties. Koncertas atlikta taip pasekmingai, kaip niekuomet iki šiol Brooklyne nepasisekdavo. Gelių buketius gavo p-lės J. Vidrinskiūtė, E. Kanceriūtė ir dar Marė Karužiūtė iš Philadelphia, Pa. (pastaroji gražiausji).

Rods, nebus pro šią paminėjus kad p-lės Karužiūtės, atsižymėjusios taip gražiai šį vakarą, dar eina augstesnį muzikos mokslą New York'e. Ateityje iš jų lietuvių dailė gali tikėtis labai daug, žinoma, jei... jos nepražus mums amėsąs vietoje, kur žmonės susirenka rimtai apkalbėti savo reikalus; vietoje, kuri yra daugiau susipratusių ir viešuoju gyvenimu besirūpinančių lietuvių centru. Žodžiu sakant, iš svetainės buvo išneštas kuopikaulis įspudis. Apart šios svetainės teko buti ir keliose kitose. Čia visai kas kita. Dangus ir žemė. Toks skirtumas jautiesi, atsilankius ypač tulse. Sunku net buvo matyti skirtumas tarp draugijos svetainės ir taip pagarsėjusio pas lietuvių "buffeto." Nariai, susirinkę draugijos svetainėje sriaubia net pamėlynavę. Svetainėje viskas prarugę alum. Taip ir jauti, kad vieta, kuri turėtų buti prakilybės centru, paversta i apsisvaiginimo, tamos ir kitų nemalonių dalykų prieglauda. Zmoguje, pripratusiame prie tyro ir sveiko ukės gyvenimo, atsilankymas i panašią vietą palieką ytin sunkų ir nemalonų įspūdį.

Trečią vakarą buvo surengta New York'e vakarienė abelman svečių ir vietos lietuvių susipažinimui tarp savęs. Vakarienę dalyvavo daugelis delegatų ir delegacijų; taipgi p-lės Karužiūtės ir daugelis vietinių—išviso apie 150.

Laikė vakarienės buvo trumpų prakalbėlių. V. K. Račkauskui pakvietus kalbėjo K. Gugis, J. O. Sirvydas, Dr. J. Šliupas, P. Gri-gaitis, Dr. K. Drangelis, S. Prusis, A. Rimka, P. Vinikaitis, Dr. F. Matulaitis ir K. Sidlauskas. Kalbėtojai buvo truputį susikrėję, bet viskas paskui vėl išlyginta.

J. K. Mikas.

IŠ ELIZABETH, N. J.

Priešėiminė konferencija. Vietos draugijų priešėiminė konferencija buvo laikyta rugsėjo 25 d. ir 29 d. P. A. Čužo svetainėje, 200—1st st.

Konferenciją sušaukė L. S. S. 147-ta kuopa. Konferencija atidarė L. S. S. atstovas, St. Luitkus; R. Barauskas šaukė draugijų atstovus vardais. Priimta sekancijų dr-jų mandatai:

L. S. S. 147-ta kp.—St. Luitkus ir K. Barauskas; Lietuvos Sūnų ir Dukterų Drėstė—M. Sparčis ir K. Sukelis.

Sv. Mikolo Ark. Kėreivių Drėstė—P. Jurkunas ir J. Kavaliauskas.

T. M. D.—P. Kablis ir St. Morkis.

Lietuvos Sūnų Drėstė—A. P. Zailskas, P. Petrusimas, P. M. Virvicius ir J. Laukis.

Laisvės Drėstė—J. Krakauckas ir A. Grigutis.

Lietuvių Gimnastikų Klubas—M. Salyklis.

Sv. Petro ir Povylo Drėstė—F. Savickas.

S. L. A. 3-čia kp.—F. Lapinškas.

Sv. Juozapo Drėstė—K. Kunutis, B. Juozapavičius ir J. Gir-dauckas.

Išviso delegatų 20. Nedalyvavo šios draugijos, nors užkviestos:

Lietuvių Ukėsų Klubas, D. L. K. Vytauto Drėstė, Sv. Kazimiero Drėstė ir Sv. Jurgio Drėstė. Kyla klausimas, ar visi turės konferencijoje sprendžiamą balsą. Nutarta, kad tokį balsą turės tikėtai draugijų delegatai. Toliaus seka konferencijos valdybos rinkimas. Pirm balsuojant, balsų skaitytojas paskiriamas M. Salyklis ir A. Grigutis. Pirmininku išrinkta 8 bal. prie 5 bal. P. M. Virvicius; raštinku viešai ir vienbalsiai išrinkta A. P. Zailskas. Izdininku—P. Kablis

Jalikus bešališkai ir nedaryti jokių ypatingų užmėtinimų.

Ant stalo tovi įnešimas, ar mes, elizabethiečiai, dalyvaujame visuotinėm beparytame seime New Yorke. Trumpai apkalbėjus, vienbalsiai nubalsuota dalyvauti.

Kyla klausimas, kokių būdu bus dalyvaujama. A. P. Zailskas paduoda sumanymą, kad elizabethiečiai, vardan vienybės idėjos, pasiūstų atstovus į seimą abiejai nuo Elizabeth'o lietuvių kolonijos, nesą tuom pasirodysime pilnai supratę bendro darbo reikalingumą šiame mūsų gyvenimo momente. Bendras veikimas bus svarbiausias ne tik seime, bet ir po seimui. Čia užgema kitas sumanymas: siūsti atstovus į seimą nuo atskirų draugijų, bet šis sumanymas nedaug turti pritarėjų. Prieinama prie rinkimo atstovų į seimą. Pasirodo, kad 5 draugijos nedavė įgaliojimo savo atstovams spresti pinigiskuose klausimuose. Šie delegatai todėl neturėjo tiesės spresti apie atlyginimą pasiūsties seimam atstovams už sugaistas darbo dienas. Dėl to priezastingas delegatų rinkimas atidėta iki rugs. 29 d., kad atstovai, kurie nebuvę įgaliojami spresti pinigų klausime, pasirūpintų išgauti reikalingą įgaliojimą.

Kyla klausimas, kaip suteikti pagalbą mūsų broliams Lietuvoje. Pasigirdo įvairių nuomonių. Viena jų, štai kaip skamba: mes rūpinamės politiskuoju Lietuvos likimu, bet medžiagiskai nerūpinamės. A. Zailskas kalba, nurodymas, kad kiekvieno švenčiausio pareigą yra gelbėti, nes mes patys žmonėms nebutume ir žmoniskai jausti nemokėtume, jeigu užkietumėme godulystėje ir neprastume brolių rankos, matydami mūsų tęsio asarose, kraujuose ir bade šiatrės ir kitų kraštų vainikuotų tyrumų paskandintą. Toliau kalbėtojas nurodo, kad ne iš mūsų viengienčių noro kilo baidioji žudynė, ne jie už ją kalti ir tat dėl tos dar priezastingas Lietuva reikalinga gelbėti.

D-ras A. Bacevičia paduoda įnešimą, kad susijungusios dr-jos per savo pasiūstuosius atstovus įduotų seimui sekancius įnešimus: 1) kad seimas išrinktų komisiją ir ją pasiūstų į Lietuvą, ir kad toji komisija teisingai išstytų Lietuvos padėjimą ir kur bus daugiau nukentėjusio nurodė, ten daugiau duoti aukų; 2) kad aukos būtų pačių amerikiečių pasiuntinių išdalintos su pagalba vietinių Lietuvos veikėjų ir organizacijų; 3) kad busiantis seimas įsteigtų nuolatinį Lietuvos tautiską politiską fondą, ident, svarbiam reikalui istikus, būtų iš kur senti veikti pagalba. Tuomet, sulgy įnešėjo aiškinimų, nereikėję visokių aukų rinkėjų, dėlei kurių nekarta, mūsų gyvenime kyla nesutikimų. Abudu įnešimai priimti. Tuom rugsėjo 25 d. konferencija užsibaigia.

Rugsėjo 29 d. susirinkimą atidare pirm. P. M. Virvičius. Renkama nauji vedėjai šiam susirinkimui. Pirmininku išrinktas K. Sukelis, raštininku—St. Liutkus. A. Zailskas skaito 25 dienos nutarimus (protokola). Protokolas priimtas su mažais pataisymais. Seka delegatų rinkimas į Seimą. Pasirodo, kad iš 10 draugijų laikosi 5, o kitos atstovų į seimą siūsi nuo draugijų.

Delegatams atlyginimo nubaustuota duoti už visą sugaistą laiką \$5.80 kiekvienam. Delegatai išrinkta: F. Petruškas, St. Liutkus ir R. Baranaukas. A. Zailskas paduoda sumanymą, kad konferencija nuo šio susirinkimo išrinktų į seimą ketvirtą atstovą susirinkimo vardu—D. A. Bacevičių. Dr. A. B. nereikalauja jokio atlyginimo. Kyla karštos diskusijos, kad Dr. A. B. negalys būti priimtas į atstovus. Zailskas klausia Dr. A. B. ar jisai paverda paduotus įnešimus draugystės statyti seime, kaip tu draugijų įnešimus? Dr. A. B. atsako: jei mano ypata negera, tai kaip galės būti geri mano įnešimai? Prasideda ypatingai, apsiereiskia partysiskumas, ir užsipuldinėjimai. A. Zailskas kreipiasi į pirmininką ir į susirinkimą, atsiindamas savo sumanymą. Pirmininkas nepaliuotuoja (neleidžia atimti sumanymo); ginčai traukiasi toliau. P. M. Virvičius ir F. Savickas (atstovai) apleidžia susirinkimą, išdėdami karčių žodžių mūsų socialistams už vienpusiškumą.

Toliau buvo svarstytas klausimas, kokios taktikos prisilaikys atstovai seime. Patys atstovai tai aiškina.

Lietuvos autonomijos klausime, kiek buvo galima pastebėti, didžiulio atstovų išsireikšė, kad autonomija Lietuva išgausianti vien per revoliuciją. Kitoki keliai buvo nupiekti, ir net labai astriai ir nemandagiai.

Susirinkimas traukėsi nuo 8 val. vakaro iki 1 val. nakties, ir jisai visas, galima sakyti, pavesta vien tiems ginciams; net jokios rezolucijos neisnešta. Turitu dar padaryti pastabą link atstovų išrinkimo į seimą: tu man taip pat laikink visus socialistus išrinkti; tai vis mat nepartyviskai pasielgia.

A. Knibury.

IS CLEVELAND, OHIO.

Iš vienos draugijos gyvenimo. Praeitų metų lapkričio 19 d. čia buvo surengta draugija vardu: Clevelando Lietuvių Socialistų Palspinė Dr-jai Laisvė. Išspradžių viskas ėjo geroje tvarkoje. Kiek vėliau buvo permaitintas pirminkas. Nuo to laiko matomai persimainė šis-tas ir pačioje draugijoje. Neseniai vienas sergantis narys buvo atsisakęs į draugiją pašalpos. Jisai turėjo pilną teisę gauti pašalpos. Tačiau nežinint konstitucijos nei draugijos narių daugumos, prašęs pašalpos narys likosi išbrauktas iš draugijos. Iš to kilo nepasitenkinimas, ir dabar kalbama, kad kiekvienam nariui ligoje gali panašiai atsitikti; esą, narys geras tikrai, kol sveikas, ir moka reikalinguosius mokesčius. Susirgs, ir lauk iš draugijos.

Narys. Nuo Redakcijos. Tai yra sunkus užmetimas draugijos viršininkams. Duodami vietos šiam rašinėjimui, mes meiliai suteiksime vietos ir pasitenkinimui prieš daromą jame apkaltinimą.

Vakarnė mokykla. Šio mėnesio 12 d. prasidėjo vakarinė mokykla. Kaip pama, taip ir šmet yra du lietuvių mokytojų. Mergaitės turi anglę mokytoją. Visiems galima pasimokyti anglų kalbos, skaitlavimo, rašymo ir šiaip reikalingų kasdieniniame gyvenime dalykų. Ketvergais bus tam tyčia pašvenčiamas vakaras, kambarys ir anglų mokytojas prirengimui prie pirmųjų ir antrųjų pilietiskų popierių, išsišėnimo.

Sirdingai kviečiame jaunus ir senus, berniukus ir mergaites skaitlingai atsilankyti į St. Clair Public School, St. Clair ave. ir E. 19th st.

C. W. Sadauskas, V. A. Gričiū.

P. S. Su klausimais kreipkitės laišku ar ypatingai šiuo antraštu: V. A. Gričiū, 8117 Bellevue ave., Cleveland, Ohio.

Įvairumai. C. L. T. D. Choras senai jau rengiasi apvaikšioti savo draugijos 5 metų sukaktuves, kurios bus šio mėnesio 25 d. Apvaikšiojimas žada būti svetainėje, E. 55th st., netoli St. Clair ave.

Programas žada būti įvairūs. Žadama vaidinti veikalą; kun. J. Halaburda turės prakalbą; bus dainų, eilių ir šokių.

Pamaldos, kurias prez. W. Wilsonas paskyrė spalio 4 d. malda; kad įvyktų santaika tarp visų, o ypač Europos tautų, buvo iškilmingai apvaikšiotos įvairių tikėjimų kunigų ir pastorių po visą Clevelandą.

V. A. Gričiū.

IS SAN FRANCISCO, CAL.

Čepulionis sukulė dar vieną kumštinių. Lietuvis kumštinių kas J. Čepulionis iš Newcastle, Pa., kurisai prieš kiek laiko kumštynėse sumušė smarkų kumštinių k Petrowskį, kaip "Lietuvoje" apie tai savo laiku buvo rašyta, atkartojo tą patį su kitu kumštiniu—B. Murray. Čepulionis, kaip žinoma, turi viltį likti vidutinės svaros kumštinių čempionu. Iki šiolie Čepulionis savo kandidatus į čempionus nepagadino. Šios kumštynės su Murray buvo antromis. Pirmą kartą Čepulionis savo priešą išmūšė lauk vos penkioliktąją eilę. Šiuom kartu visos dalyks daug greičiau užsibaigė: ketvirtoje eilėje Murray jau

gulejo ant žemės. Nieks nesitikiu tokios greitos ir staigos kumštynių užbaigos. Pirmutinėje eilėje abu priešai išėjo lygiomis. Antroji eilė buvo pabaigta Čepulionio naudai. Trečioje eilėje tačiau Murray atsigaivo ir užbaigė tą eilę pergalėtoju. Ketvirtoje eilėje visai netikėtai Čepulionis užvežė savo prieštiki tokią smarką dešinę į smarką, kad tasai išsitiesė ant žemės. Referee (teisėjas) pradėjo skaityti. Daskaičius jam iki sešių, Murray bandė atsikelti, bet parpuolė ant kelių. Prie devynių padarė tokį pat nepasiekimą bandymą, ir likosi pripažintas pergalėtoju. Paskui reikėjo dar keleto valandėlių, kol Murray atsigaivo ant kelių, kad galėtų būti nuvestas į rengimosi kambarį. Kaip toli publika buvo nuo minties, kad kumštynės taip greitai užsibaigė, matyti iš to, kad kuomet referee pakėlė Čepulionio ranką pergalės ženklui, pusė žiūrėtojų pamanė, jog kumštynės sustabdytos. Vėliau pats Murray pripažino, kad jisai buvo taisyklingsai sumuštas. Čepulionis žada dabar susiremti su garsiu kumštiniu Jimmy Clabby ir, jei pasisektų, atsidaryti sau vartus į čempionystę. Jisai pats, kaip galima suprasti iš jojo žodžių, tikisi pergalėti. Istikusiose kumštynėse žmonių buvo begalės. Pinių už tikietus surinkta \$9000.

X. Čia statoma tiltas per upę, tekančią pačiu vidurmiu. Tiltas kainuos apie kelias dešimtis tūkstančių. Neseniai čia buvo prakalbos rusų Raudonojo Kryžiaus naudai. Į prakalbą atsilankė ir rusų konsulis iš Chicago. Buvo prakalbų rusų, anglų, čekų, lenkų ir lietuvių kalbose (mat, ir lietuvių buvo užkviesti tam tikrais pagarsinimais į tas prakalbas). Lietuviškai buvo pasakyta keletas žodžių, ir tai mišiojant. Prakalbose (jas rengė rusai) slaviai buvo išgirti, o vokiečiai nupeikti.

Pašalietis.

IS LAWRENCE, MASS.

Sugrįžus delegatams. Darbai. Spalio 6 d. sugrįžė iš visuotinio seimo delegatai pranešė apie tai, kas ir kaip seime veikta. Delegatai A. Ramanauskas ir M. Bolis plačiai pasakojo apie buvusį seimą. Paskui išrinkta žmonės aukoms rinkti. Laikė ty rinkimų iškilio nesmaug incidentas. Vienas aukarinkų buvo paskaitytas netinkama upata, nes buv visumet esąs girtas. Žodis už žodžio įsikarščuota, ir dabar ar tik neiksils byla teisme už įžeidimus.

Darbai eina vidutiniškai. Uždarbiai nepergeriausi; uždirbama po \$7—\$15 į savaitę.

Lietuvis.

IS WINNIPEG, MAN., CAN.

Apvogė bedarbius lietuvius. Čia buvo atsitikimas, iš kurio bedarbiai, ypač pasitiktieji greitai kiekvieną nepažįstamą, gali gėrą pamoką sau padaryti. Trijs lietuviai bedarbiai užėjo į tulį salioną. Čia prie jų prisigretino nepažįstamas vyras. Žodis už žodžio, nepažįstamas įsikabėjo su atėjusiais bedarbiais. Jisai pasisakė esąs "bosas" ir reikalaujantis dar trijų darbininkų ir pakvietė visus tris, jei jie įsiekia darbo, ateiti sekancią dieną pas jį dirbti. Bedarbiai patikėjo nepažįstamojo žodžiais ir džiaugdamiesi, kad darba rado, pradėjo valšinti savo naująjį "bosą". Žinoma yra, kad stiklis padaro žmogų atviru. Bedarbių atvirumas nuėjo taip toli, kad jie pasisakė, kiek pinigų turį ir net kuriuose kišeniuose laiką. Kuomet visi buvo smagiai įsikaušę, "bosas" nusivedė juos į kitą salioną. Čia vienam bedarbiui buvo nukabinatas laikrodėlis (patėmyta tai, žinoma, vėliau). Pats "bosas" išsikvietė laukan bedarbi, pas kurį buvo pinigų. Čia viename akymirsnėje "bosas" įleido ranką į "savo darbininko" kišenių, ištraukė pinigų ir išnyko. Bedarbiai savo "bosą" daugiau jau nematė. Pavogta pinigų iš viso \$187.00. Tai buvo visos dviejų ty bedarbių turtos, kruvon sudėtas. Dabar apvogtieji vyrai yra likę be cento ir, neturėdami darbo, asaras lieja ir pirštus sau krenta.

J. L.

IS McNAUGHTON, WIS.

Vaikai sušaudyti ir tėvas nušautas. Ukieninko Jono Burbos dukau žaidė šale savo namų vartų. Staiga paleisto iš toliaus šviu vienam vaikui nutraukta piršta nuo kairės rankos ir du kiti pirštu sužeista; antram vaikui 2 šruotu pataikė į ranką ir koją. Tėvas, išgirdęs vaikų riksmą, išbėgo iš namų ir puolėsi įsikioti piktadariui, bet jie jau buvo nudugę. Ant rytojaus jisai nuvažiojo į gretimą miestelį ir padavė teisman tulus vyusus, kurie vakar dieną plankiavo valtim Wisconsin upe ties Burbos uke ir šaudė antais. Burbai kas tokių pasakė, buk jie buvę girti ir taiškę į geležinę varlę (čerepoką) upėje, bet pataikę į vaikus. Teisme

byla užsibaigė Burbai labai netikėtai: pats skundikas likosi nubasutas 50 dolierių arba dviem mėnesiais kalėjimo.

Farmeris.

IS CEDAR RAPIDS, IA.

Darbai. Įvairumai. Nors oras gražus, bet darbi lauke sumažėjo. Darbų sumažėjimas yra pamėstas pas kontraktorius. Vasaros metu nemažai dirbama prie gatvių taisymo, bet dabar ruduo tie darbai, suprantama, eina mažyn. Dirbtuvės dabar slenka išlėto, bet visgi geriau negu pernai. Vietos gyventojams darbo užlėktų, bet kasdien atvažiuoja darbie, kad galėtų būti nuvestas į rengimosi kambarį. Kaip toli publika buvo nuo minties, kad kumštynės taip greitai užsibaigė, matyti iš to, kad kuomet referee pakėlė Čepulionio ranką pergalės ženklui, pusė žiūrėtojų pamanė, jog kumštynės sustabdytos. Vėliau pats Murray pripažino, kad jisai buvo taisyklingsai sumuštas. Čepulionis žada dabar susiremti su garsiu kumštiniu Jimmy Clabby ir, jei pasisektų, atsidaryti sau vartus į čempionystę. Jisai pats, kaip galima suprasti iš jojo žodžių, tikisi pergalėti. Istikusiose kumštynėse žmonių buvo begalės. Pinių už tikietus surinkta \$9000.

Tarp čionykščių lietuvių yra išsiplatinusi liuterija. Kas turi kokį armoniką arba laikrodį, leidžia "ant liuterijų." Kas šventadienis buna ty liuterijų. Susirenka liuterijos dalyvai, pasirūpina bent už kokia \$10 svaigalų ir prasideda liuterija drauge su girtuokliavimu. Pasamdoma koksai nors smuikorius, kuriam "už maršą" kiekvienas duoda mažiausiai 25 centus, ir taip praleidžiama laikas. Prie liuterijų atsitaiko ir peštiny. Tuomet ir policijai yra darbo.

Čia statoma tiltas per upę, tekančią pačiu vidurmiu. Tiltas kainuos apie kelias dešimtis tūkstančių.

Neseniai čia buvo prakalbos rusų Raudonojo Kryžiaus naudai. Į prakalbą atsilankė ir rusų konsulis iš Chicago. Buvo prakalbų rusų, anglų, čekų, lenkų ir lietuvių kalbose (mat, ir lietuvių buvo užkviesti tam tikrais pagarsinimais į tas prakalbas). Lietuviškai buvo pasakyta keletas žodžių, ir tai mišiojant. Prakalbose (jas rengė rusai) slaviai buvo išgirti, o vokiečiai nupeikti.

Pašalietis.

IS ELIZABETH, N. J.

Nedaleista iki teismo byla. Rugsėjo 28 d. Elizabeth'o distrikciniam teisme turėjo būti byla tarpe vietos lietuvių salioninko A. Čiužio ir buvusio jo darbininko J. Valavičiaus. Bylą pakėlė Valavičius. Jisai sakėsi tarnavęs pas Čiužį 8 metus ir atliekamus pinigų dėdą pas savo šeimyninką, Čiužį. Neseniai Čiužas, sakoma, norėjęs sumažinti Valavičiui algą iki \$2.00 su kambariu ir valgiu į savaitę. Valavičius, nesutikęs su tuom ir pareikalavęs įmokėti pinigų, sakoma, \$800.00, atgal. Dėlei to ir kilusi byla. Rugsėjo 20 d., prieš bylos narinėjimą teisme, abi pusės susitaikė, ir Valavičius, sakoma, gavęs \$275. Prie susitaikymo dalyvavę Dr. A. Bacevičius, adv. G. Timer, latvys J. Shmidt ir J. Benkaskas.

J. Knibury.

IS SO. OMAHA, NEBR.

Protestas. "Lietuvos" 41-mame numeryje tilpo p. Darželio Jurgingo korespondencija, kurią aš, žemiaus pasirašęs, ir didelis skaitliu So. Omahos lietuvių skaitome laikrodėlis (patėmyta tai, žinoma, vėliau). Pats "bosas" išsikvietė laukan bedarbi, pas kurį buvo pinigų. Čia viename akymirsnėje "bosas" įleido ranką į "savo darbininko" kišenių, ištraukė pinigų ir išnyko. Bedarbiai savo "bosą" daugiau jau nematė. Pavogta pinigų iš viso \$187.00. Tai buvo visos dviejų ty bedarbių turtos, kruvon sudėtas. Dabar apvogtieji vyrai yra likę be cento ir, neturėdami darbo, asaras lieja ir pirštus sau krenta.

J. L.

IS McNAUGHTON, WIS.

Vaikai sušaudyti ir tėvas nušautas. Ukieninko Jono Burbos dukau žaidė šale savo namų vartų. Staiga paleisto iš toliaus šviu vienam vaikui nutraukta piršta nuo kairės rankos ir du kiti pirštu sužeista; antram vaikui 2 šruotu pataikė į ranką ir koją. Tėvas, išgirdęs vaikų riksmą, išbėgo iš namų ir puolėsi įsikioti piktadariui, bet jie jau buvo nudugę. Ant rytojaus jisai nuvažiojo į gretimą miestelį ir padavė teisman tulus vyusus, kurie vakar dieną plankiavo valtim Wisconsin upe ties Burbos uke ir šaudė antais. Burbai kas tokių pasakė, buk jie buvę girti ir taiškę į geležinę varlę (čerepoką) upėje, bet pataikę į vaikus. Teisme

Iš Praėjusių Seimų.

Nuo Redakcijos. Žemikas talpinamas rastelis yra mums prisistūgęs vieno garsi žinomo mūsų visuomenėje lietuvių, kurisai dalyvavo antrame visuotinėm seime ir taipgi vėliau buvusioje tautininkų konferencijoje, arba, kaip pats p. Seimų Delegatas sako, seime. Kai kurios šio rašinio vietos yra pakartojimas kitose laikraščio vietose telpantių žinių apie visuotinį seimą. Grynai techniškų priežasčių dėlei, tuos pakartojimus mes palikėme. Šiame rašinyje kalbama apie priešėminę socialistų konstituciją. Palikdami atsakomybę už suteiktas žinias šio rašinio autoritui ir tiems šaltiniams, iš kurių jįsai pasėmė, mes norėtume atkreipti ypatingą mūsų visuomenės atydą į tą lietuvių užkulisinę machinaciją, kuri yra griežtai priešinga visam tam, ką socialistai žodžiu ir raštu dabar skelbia. Jeigu tai, kas atsitiko priešėminėje socialistų konferencijoje, yra neteisingai paduodama ar nušėčiama, tai socialistai, kaip mes norime tikėti, pasiskubins apsiginti nuo tos didelės veidmainybės, kurioje jie įtariami.

Seimo pradžia.

Visuotinė Amerikos Lietuvių II Seimų atidare Spaudos Draugijos sekretorius V. K. Račkauskas, spalio 1 d. 1914 m. Young Men's Christian Association salėje, Marcy ave., kampas So. 9th st., Brooklyn, N. Y.

Partysiskumas delegatuose, mūsų broliuose socialistuose, apsiereiskė nuo pat žengimo į seimo salę iki išsikirstant.

Socialistai pirmi suėjo į seimo salę ir užėmė sėdynes vienoje svetainės pusėje. Tautininkai sušėdo kiton pusėn.

Po visų ceremonijų apskelbus seimo valdybos rinkimus, socialistai pasijuto esą didumoje.

Pirmose dviejose sesijose tesu-spėta išrinkti tik seimo valdybą ir reikalingos komisijos. Renkant valdybą, be jokio pasigailejimo eikvota daugybė laiko hereikalingai. Ir matomai tas ne be tikslo buvo daroma.

Antra Seimo Diena.

Spalio 2 d. seimo sesija atidare pirmininkas K. Gugis ir, Seimo nesiklausdamas, įveda balsų ėminę naują tvarką. Iš tautininkų pusės patėmyta, kad pirmininkas neturįs galės be delegatų pritarimo daryti permaining. Vienok nepaisoma...

Dr. J. Šliupas įneša rezoliuciją kaslink Lietuvos autonomijos, pabrieždamas, kokie šiądien privalo būti Lietuvos rubežai, jei Lietuva išgautų autonomiją.

Dr. J. Šliupo rezoliucija, ponui Grigaičiui liepiant (?), tampa at-mesta didžiulius balsų, ir tuomi pat puola išgavimo Lietuvai autonomijos svarstymas. Iš tautininkų pusės patėmijama pirmininkui, kad jis tautiečių apilenkia ir noriau leidžia savo šalininkams kalbėti ir, leisdamas balsavimui klausimus, nežinia dėlko pats lyg tyčia suvelia (?). Po tuo pasikviesta pagelininkas balsų tėjimui.

Dr. J. Šliupas skaito kitą rezoliuciją, išreikšiančią neprielankumą dabartinei Europos karči.

P. Grigaitis kalba apie pusę valandės priešais Dr. Šliupo įneštą rezoliuciją, visai nukrypdamas nuo tėmos. Galop nesuradamas kitokios priekabos, sako:—Ta rezoliucija dar ne vietoje yra įnešta, ir dėlei patariu ją atmeti.

Didžiuliu balsų rezoliucija at-mesta.

Visi įnešimai ir patarimai, pakeliami iš tautininkų pusės, vis at-metama. Tas tautininkams parodė, kad mašinerija prieš svarbiausius tautos klausimus, kuriuos šis seimas privalėjo išrūti, turėjo būti jau iskalno užtaisyta, nes viskas taip "puikiai," "sistematiskai" ėjo.

Po 4-tos sesijos, taip tautininkų paskydo gandas apie socialistų priešėminę konferenciją ir jos nutarimus. Ponas N. N. apie tą, mūsų brolių socialistų konferenciją taip papasakojo:

Socialistų Delegatų Priešėminė Konferencija.

"Seredoje po piet., (rugsėjo 30 d. 1914 m.) kuomet pribuvome į Brooklyną, su savo kelionės draugu (jis socialistas), nuėjome į Tautiską Namą, 101-103 Grand st., kur buvo laikoma socialistų konferencija. Socialistai, patėmiję vieną tautininką, išvarė jį iš konferencijos salės; bet man nieks nieko nesakė,—taip aš ir persėdėjau pirmą jų konferencijos posėdį, idomą jų konferencijos posėdį, idomą

J. Jonaitis.

miui besiklausydamas, ką veikia ir apie ką tariasi mūsų broliai socialistai.

"Konferenciją atidare Juozas Sukys iš Brooklyn, N. Y., pranešdamas, kad busi svarstomi "svarbūs dalykai."

"Ispradžių paduota svarstyti kokis ten sąjungos reikalas, bet pasi-rodžius, kad apie tai, niekas iš dalyvaujančių, apart Sukio, nežino, pakeltas klausimas padėta į šalį, ir imtasi svarstyti busimo "visuotinio seimo programos."

"Pirmiausiai pakelta klausimas: Ar verta socialistams dalyvauti visuotinėm seime?"

"Aiskinant vadovams, prieita prie nuomonės, kad neverta.

"Klausimas: kas daryt? Juk atvažiuome į seimą..."

"Pasigirsta patarimas: nesirinkti į sesijas, seime neimti dalyvumo, dalyvumo."

"Gimsta klausimas: ką parvesime toms draugijoms, kurios, budamos nesocialistiskomis, nus pri-siuntė?"

"Po ilgų kalbėjimųsi, nutarta dalyvauti seime. Dalyvauti ne dėlei, kad mes, socialistai, sutiktume, bet dėlei, kad mes neturime kito būdo iš to išeiti; dėlei, kad esame priversti dalyvauti, nors jo, seimo, ir nepripažįstame vertu..."

"Po to iš eilės imama svarstyti Lietuvos Gelbėjimo Fondo klausimas."

"P. Grigaitis, "Naujių" redaktorius, aiskina; kad tokį fondą, kaip gelbėjimo nukentėjusių nuo karės, socialistai negalį remti. (P. Grigaitis Chicagoje tą fondą kuosmarkiausiai rėmė. Red.). Girdi, socialistai iš principo nepripažįstą ir esą priešingi panašioms tikslams aukas duoti ir rinkti. Tokios aukos, kaip šelpimas nukentėjusių nuo karės, esančios tik patriotizmo, skurdo ir despotizmo palaikymas. Todėl socialistai panašius aukų ir fondų iš principo negalį remti.

"L. Pruseika, "Laisvės" redaktorius, išsireiskia, kad ir abelnam fondo steigimui ir rinkimui aukų gelbėjimui nukentėjusių nuo karės lietuvių negalima viešai prie-sintis. Sulgy kalbėtojo nuomonės, pasipriešindami viešai, socialistai netektų dirvos savo propagandai ir užkentų sau. Girdi, juktas aukas daugiausiai sudės tautininkai su klerikalais. Mes gi, socialistai, kiek duosime, tiek..."

mes pasielgsime sulgy savo principų (suprask, socialistai neduos aukų nevartam dalykui. Rašytojas). Tik mes (t. y. socialistai) turime pasirūpinti tą fondą paimti į savo rankas, o tada..."

"Susitaikino ant to, kad nesipriešinti fondo steigimui ir aukų rinkimui, tik išrinkti to fondo komitetan saviskius."

"Pakelta dar klausimas, ar socialistai apveiks tautininkus seime, kad atsieks savo planą."

"Nutarta, nežinint nieko, siekti ir, jei but galima, imti į savo rankas. Po tam skirstytasi ant vakarieniės."

"Buvau dar ir antron sesijon, nuėjęs—pasakojo p. N. N.—bet socialistai, jau patėmiję, kad aš ne sąjungietis, ir mane "išpravodijo" lauk."

Paskutinė Seimo Diena.

Sesija atidaro pirmininkas K. Gugis. Delegatų vardašaukis ir t.t.

Šioje sesijoje Dr. J. Šliupas pilnai išreiskė savo nuomonę apie seimą: "Mes," tautiečiai, važiuodami seimam, tikėjome ne vien įsteigti fondą nuo karės nukentėjusiųjų šelpimui, bet ir pasikalbėti apie Lietuvos neprigulmybę ar bent išgavimą plačios autonomijos su seimu Vilniuje ir apie kitus mūsų reikalus. Bet ką tik mes įnešėm, mūsų broliai socialistai, budami iskalno jau prisirengę, viską atmetė.

"Niekio nesakysime, jei socialistai, kurių šiame seime yra didžiuliu, sutiks išrinkti Lietuvos Selpimo Fondo izdininku beparytų žmogų—Tamošių Paukštį, dabartinį S.L.A. izdininką. Kitaip, mes, tautininkai, nuo to viso nuplovę rankas, su skaudžiama širdžia važiuojame namo."

Vienok socialistai neatsakė nuo savo plano ir vedė jį tolyn.

Tautininkų Susirinkimas.

Ermideriui aprimus, nors ir su-

sitaikinta ant dviejų izdininkų, bet, pasibaigus visuotinam seimui, tautininkai susirinko Draugelio svetainėje, 73 Grand st., kur laikyta du tautininkų susirinkimo posėdžiai.

Šio seimo sesiją atidare Dr. J. Šliupas. Jis paskirta ir jo vedėju; sekretoriavo J. O. Sirvydas.

Dr. Drangelis iš Chicago kalba apie šio tautininkų seimo reikalingumą.

"Akyvaizdoj visa to, kas buvo daroma visuotinėm seime, kur svarbiausi mūsų tautos klausimai, kaip tai: autonomijos atgavimas ir kitų, kurių iširšimui buvome susiję į visuotiną seimą, atmeta ir neleista jų svarstyti, mes neturėjome kitokio išėjimo, kaip tik susirinkti čia ir visa tai apsvastyti. Šiądien mes, tautiečiai, tuos klausimus turime išrūti; kitaip, mes nusidėtume prieš tuos žmones, kurie mes seimam susiuntė."

Apie tai kalba ir Karuza iš Philadelphia, Pa., ragindamas apsvastyti neprireistuosius visuotinam seimam klausimus.

Nutarimai

NUO REDAKCIJOS

Visi laikraščiai siunčiami rankraščiai turi būti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji prisiima atsakymą už savo rašymą. Redakcija pasilieką teisę atsisakyti rašymų, kurie neatitinka redakcijos taisyklių.

Redakcija pasilieką teisę atsisakyti rašymų, kurie neatitinka redakcijos taisyklių. Redakcija pasilieką teisę atsisakyti rašymų, kurie neatitinka redakcijos taisyklių.

Redakcija pasilieką teisę atsisakyti rašymų, kurie neatitinka redakcijos taisyklių. Redakcija pasilieką teisę atsisakyti rašymų, kurie neatitinka redakcijos taisyklių.

Apžvalga.

Po seimų. Daug kas tikėjosi, kad dabartinė svarbioji valanda, tragiškas Lietuvos likimas suvienys visus lietuvius tam tikrose, visus lietuvius lygiai liečiančiuose klausimuose vienon kruvon. Vargu kas galėjo manyti, kad esančios sriovės išnys, kad įvairių nuomonių skirtumai išdils. Viena, ko buvo tikėtasi, tai kad bent tokiame, rods, repartyviskame reikale, kaip nukentėjusios nuo karės Lietuvos šelpimas, galima bus susieiti ir tą darbą bendrai varyti. Rods, galima buvo valandėlei parodyti bent krislį pakantumą.

Bet gyvenimas, mūsų, Amerikos lietuvių, gyvenimas, kurisai daugeliu atžvilgių yra pastatytas į tokias netikusias sąlygas, begailėtingai sumušė, į daleles suskaldė net ir maziausias viltis. Kiekvienas, kurisai pastaruoju 2½ mėnesiuose laukė, kad Amerikos lietuvių, visuomet taip skelbė savo tėvynainystę ir nesigailęje skatiko viešoms Lietuvos reikalam; kiekvienas, matęs visų pirma nuskrusta, bisiastion nelaimėn patekusią Lietuvą ir pasitikėjęs, kad ypač dabar jautrus tėvynės reikaluose Amerikos lietuvių sukrus jai dirbti ir gelbėti,—kiekvienas taip manęs turėjo susitikti su didžiausiu apsyvylimu.

Apie kokių nors brandos kvotimų laikymą negali būti nei kalbos. Amerikos lietuvių parodė, kad istoriškai valandėje jie, kaip tautos nariai, yra dar mažais vaikais. Darbe, kurisai, kaip buvo tikėtasi, numalšins partysiviskumą bent valandėlei ir duos visiems progą išpildyti gryną humanitariskumą, žmoniskumo pareigą—savo brolių gelbėjimą nelaimėje,—tame darbe partysiviskumo gaivalai rado puikią dirvą ir išbujojo—išlipojo kuopose, sekmingiausiai. Sriošės pasistengė išnaudoti svarbų momentą savo tikslams, kurie susidūrė, susikryžavo, ir to pasekmė jau gemsta dar didesni tarpaviniai vaidai negu tie, kuriuos iki šiolei turėjome. Tolerancijos, taktungumo neparodyta nei už skatiką.

Chicaginių seimu dešinėje, klerikalinė sriošė Amerikos lietuvių visuomenę pastatė ultimatumu: ar visi paskui mus, ar mes vieni sau. Kuom įaini, toji sriošė, neaiškintų savo pasielgimą: katalikiškųjų gaivalų skaitlingumu ar kuom kitu, faktas pasilieka faktui.

Visų pažangiesniųjų gaivalų akis buvo nukreiptos į New Yorko seimą. Tikėtasi, kad tenai bus rasta toji formula, kuri darba pastatys į reikalingas vėžes. Kaip rodos, tai nepavyko. Skaitant pranešimus apie tą seimą, apie ginčus ir beveik peštynes, ką tame seime įvyko, beveik ištisai matosi, kad svarbiausias klausimas,—kurio dēlei buvo šaukiamas seimas,—Lietuvos gelbėjimo reikalas, užmiršta; kad naminiai, savi kivrėai užėmė visą apyrę ir užstelbė svarbiausiąjį tikslą. Placiamie ir mūsų panaudojamame „Vien. Liet.“ pranešime apie seimą sakoma, kad laike iškilių seime riaušių pora delegatų verkė. Tai bene tragiškiausias to seimo momentas. Tie verkiantie delegatai yra tartum simbolis, galįstoti mums, Amerikos lietuviams, amžiną užmetimū. Užjūryje Lietuva su daugybe kitų tautų baisesioje nelaimėje, o čia susirinkę geriausi jos išeivių atstovai susipešė dēlei savi reikalų ir peštyne užmiršo, kad jie susirinko pirmoje vietoje nelainingos savo tėvynės reikaluose.

Lietuvos šelpimo reikalas, kurisai išpradžių norėta daryti bendru Amerikos lietuvių reikalu, matomai turės būti varomas atskirai kiekvienos sriošės įjiegomis. Tai būtų galima buvę ir be seimų padaryti. Tikėkimės, kad vistiek Lietuva nuo to nebus nuostolių ir kad aukų Lietuvai šelpiti bus surinkta nemažiau, negu kad būtų buvę veikiant išvien.

Tai gi pirminis ir svarbiausias visuotinio seimo sušaukimo tikslas,—Lietuvos šelpimas, reikalingas skaityti nepasisekusiu. Ar mes patys, Amerikos lietuvių, ką nors laimėjome? Dabar dar sunku yra pasakyti. Bet vienas dalykas paaiškėjo.

New Yorke buvusio seimo didu, reikia pripažinti, buvo socialistiška. Kaip ta diduma susidarė—čia ne vieta apie tai smulkiai kalbėti. Tuli socialistiškai laikraščiai daro iš šio seimo išvadą, buk socialistai sudaro vadovaujantį ir svarbiausią gaivalą mūsų visuomenėje. Vargu tokią išvadą galima daryti. Patys socialistai pripažįsta, kad jie atstovavo eilę draugijų, nieko bendro su socialistiką sriošė neturintį. Galima manyti, kad nesocialistinės draugijos, įteikusios mandatus socialistams, patikėjo tam, kad bus galima veikti vienybėje ir kad visoki partysiviskumai bus valandėlei užmiršti. Jeigu tos draugijos būtų permačiusios, kas ištikrųjų atsitiks seime, vargu būtų jos leidusios socialistams jas atstovauti. Kitokia tuomet būtų buvusi ir įjėgų proporcija seime. Išsiai visą seimo darbą matyti, kad socialistai buvo gerai susiorganizavę ir iškalno susitarę tarp savęs. Tautininkų tarpe nebuvo jokių tokių ruošimų iškalno nei jokių užkuliniųjų mašinų. Tuom pasiaiškina ta aplinkybė, kad vietomis socialistai prajojo ne savo arkliais, ko nebutų atsitikę, jei tautininkai būtų susiorganizavę iškalno. Todėl šioji socialistų dauguma seime jokių būdų negali būti pamatu tvirtinti, kad socialistai yra vadovaujantį ir stipriausią gaivalą mūsų visuomenėje. Jie laimėjo tik per nesupratimą iš tautininkų pusės. Aišku, kad toksai dalykų stovis yra tikrai laikinas, ir, kaip toki, jokios pastovesnės svarbos neturės. Viskas persimainys, kaip tik tautininkai pamatę savo klaidą, imsis to darbo, kurisai senai jau reikėjo pradėti ir apie kurį „Lietuva“ jau pora kartų buvo užsiminusi. Tai yra organizatyvis tautininkų veikimas.

Berods, jau to darbo ir griebtasi. Ten pat New Yorke tuojus po visuotinio seimo tautininkai, susirinkę ir pasitarę, rado reikalingų steigti savą partiją. Tokia tai pakuoka rado tautininkai New Yorko seime, ir tos pamokos svarbumo negalima mažinti. Tautininkai gallop pamatė, kad, gyvendami tarp dviejų sulyginamų gerai susiorganizavusių sriošių, jie turi tiktai vieną išėjimą—paties susiorganizuoti, susitvarkyti, pastatyti visą savo veikimą ant aiškių ir griežtai apibrėžtų pamatų. Tautininkai, arba, kaip juos dar ir šiandien daugelis labai vaizdingai, nors neteisingai vadina—tautičiai, iki šiolei nebuvo aiškiai apibrėžta įjėga. Tautininkais, arba tautičiais, vadinosi ir dar tebesivadina visa ta masė, kuri stovi tarp socialistų ir klerikalų. Jieskant definicijos iki šioliniam, tautininkai, galima būtų pasakyti, kad tautininku vadinasi tas, kuris nėra socialistu nei klerikalu. Toje didelėje masėje, esančioje tarp abiejų kraštutinių sriošių, nebuvo aiškios visų sulyginamų principo. Berods, obalsiu buvo tautos labas, bet tas obalsis yra forma, kurią gali būti įdėtas įvairiausias turinys. Šio tvirtinimo teisingumui užtenka nurodyti į tai, kad lygiai tuo pačiu obalsiu nekarta naudojasi klerikalinė sriošė.

Acu tokiame dalykų stoviu pačioje tautininkų, arba tautičių, sriošėje nebuvo to vienodumo, kurisai yra reikalingas tam, kad sriošė būtų stipri. Dalis, stovėjusi arčiau prie klerikalinės sriošės, traukė dešinės link. Kita gji dalis laikėsi ir tebesilaikio griežtai pažangaus pamato.

Šioje antroje dalyje ir iškilo mintis, kad reikalinga susiorganizuoti ant aiškiai apibrėžto pamato. Iš to, kas iki šiolei žinoma, matyti, kad naujosios partijos platforma nėra dar išdirbta. Nežinia smulkiai, ką dės busimoji partija savo pamatan ir kokios taktikos įjai prisilaikys. Galutinai nenustatyta dar nei partijos vardas. „Lietuvių Pirmųjų Partija“, „Lietuvių Pažangioji Partija“, „Lietuvių Progresyvi Partija“, „Lietuvių Pažangiai Partija“ arba panašiai—toksai maž-daug vardas duodama naujai partijai.

Žinoma, negalima norėti, kad tuose dviejose posėdžiuose, kur

riuos tautininkai turėjo po seimų, būtų buvusi smulkiai apdirbta naujosios partijos tvėrimo mintis. Bet patys klausimo pakėlimas yra svarbus ir ytin pažymėtinas. Jisai rodo, kad tautininkai, eįje iki šiolei plačiu, bet neaiškiu keliu, galop griežtai apsisėrę ir mūsų visuomenę, vieton nežinomo „x“, turės prieš save aiškų organizuotą kuopą. Nuo aiškios diferenciacijos bus tikrai nauda. Nereikės vaikščioti patamsėmis. Rasi, kiek išsilaikys ir mūsų visuomeninė atmosfera, kuri, aciu neaiškiam centrui, buvo tokią ne normalė ir tvanki. Naujoji partija gali įnešti mūsų gyvenimam daug sveikų ir reikalingų elementų. Ir tame naujosios partijos svarba.

Tokių būdų sumarizuoiant buvusio New Yorke seimo pasekmes mūsų viešamam gyvenimui, reikia pripažinti, kad jos yra svarbios. Ar abu kraštutiniai sparnai ką nors naudos iš to seimo—yra kol-kas klausimu. Centras jau vien tik savo partijos idėjos pakėlimu įneša viešajin gyvenimam didelės svarbos veiksnį, tuom tarpu bent moraliską ir ateityje galintį išsivystyti į didelę visuomeninę įjėgą. Ką naudojo iš šio seimo pamatinis, Lietuvos šelpimo, reikalas—pamatysime. Tuom tarpu tikėkimės, kad nuostolio tam svarbiaim reikalui nebuvo padaryta.

Visiems neramiems. Abu mūsų visuomenės sparnai, klerikalai ir socialistai, skirdamiesi visame kame kitame, sutinka viename dalyke. Tai principas: „kas ne su mumis,—tas prieš mus.“ Gal tas principas yra gražus ir smagus, tačiau su visais savo gražumais ir smagumais jisai yra, mūsų nuomone, tikrai asmeninio ekonomo dalykas.

Ypač pas „Draugą“ pastaruoju laiku apsiereikia tasai skonis. Kartais tai virsta liga. „Draugas“ apsigro dēlei to, kad „Lietuva“ emė ir neparėmė eibicinio federacijos surengto seimo. Dar blogiau atsitiko, kuomet „Lietuva“ atspausdino to seimo „Tautos Fondo“ pirmininko prisištus dū: atsišaukimus ir prie jų išreiškė savo nuomonę, kuri nebuvo tokią, kokios „Draugas“ norėjo. Ypač „Tautos Fondo“ atsišaukime buvo neaiškumų, ir mes skaitėme savo pareigą juos pabrėžti. Tame ir „Draugo“ pikartumo priežastis. Skaitant dešiniojo sparno organo išvedžiojimus apie tai, kad „Lietuva“ naudingų tautininkų dalykų neremiant, prisimena senas sofizmas: „Viską, ko nepametei, turi?“—„Taip.“—„Ragų nepametei; reikiška, juos turi.“ Bet ir šis sofizmas tvirtėnis už „Draugo“ išvedžiojimus. Užtenka to, kad „Draugas“ beveik neliečia tų argumentų, kurie „Lietuvoje“ išdėstyti. Sunku tautai ir ginčytis. Tas pats su Dr. A. K. Rutkausku, kurisai „Katalike“ praeitą savaitę, taipogi neliesdamas „Lietuvos“ argumentų, asmeniskai užsiuola ant „Lietuvos“ apžvalgininko. Tokioms polemikoms sunku yra kas nors atsakyti.

„Draugas“ taip įpyko ant tautininkų, kad dasikalba iki tokių atspirašant, nesamonių, kaip, pvz., sekančioji: „Sakės“ dviasiu buvo tuo cementu, kuris visuotinio socialistus su laisvamaniais tautininkais“ (Mat, tai už tautininkų nesėdima federacijos vežimėlin). Žinoma, kuomet įpykimas daina iki tokio laipsnio, geriausia palaukti, kol nesugrįš atgal logika. Tuomet galima bus ir pakalbėti.

Socialistų laikraščiams, kurie atsidėję kalte kala mums, kad „Lietuva“ leidžianti kolkį tai lapeį, turime pranešti, kad „Lietuvos“ redakcijojie nieko nežinoma apie kokio nors lapelio leidimą. Mes žinome tik tai kasdien leidžiamą „Amerikos Lietuvą“. Butų gerai, jei „drauga“ malonė atitaisyti tą mažą klaidą, arba bent ateityje jos vengti.

Ar rinkti finansų komisiją, ar ne? Į šį klausimą atsako Raulinaitis, Purvis, Liutkus, Mankus, Pruslatis ir kiti. Vieni priridinėja, kad ta komisija reikalinga, kiti—kad ne. Nubalsuojama 133 balsais prieš 90, kad toji komisija nėra reikalinga.

J. Ambraziejus įneša, kad reikalinga paskirti laišų skaitytuvus, bet šis įnešimas po trumpų diskusijų nupuola.

Protarpizės diskusijų skaitomai pristyti pasveikinimai ir telegramai ir priimami delnų plojimu.

Dr. Šliupas pastato klausimą, kaip vadinti šį suvažiavimą. Sulyg jo, šis seimas turi vadintis vi-

suotinuojų, nes čia susirinkę nėra po keno nors globa, kaip tas daryta Chicagoje laike katalikiškosios federacijos seimo. Ji reikia vadinti taip pat antruoju visuotiniu seimu, nes vienas toks seimas jau buvo. O pavadinti jį politiškuoju, Dr. Šliupas nežino, ar tai būtų galima.

Gegužis (iš Bostono) sako, kad „federaciškai“ pasivadino pirmuoju seimu, tai mes, pavadindami antruoju, seimą jau pripažintume visuotinuojų. Jis taip pat išreiškia, kad šis seimas dar vadintųsi ir politiškuoju—nes apie politiką kalbama.

Jurgelionienė nesuprato, kam tas antras; ji nežino, kame buvo pirmas seimas.

Senis Astramskas ką tai sako, ko reporteriai nenugirdo, ir tas sakiny suskėlė tarp delegatų juoką.

Širvydas aiškina, kad mes šį seimą vadinam antruoju ne dėlto, kad federacijiniai turėjo savo seimą pirma mus, bet todėl, kad devyni metai atgal (1905) panašus seimas buvo sušauktas Philadelphiaje, Pa, laike didžiosios revoliucijos Rusijoje.

Dundulis sako, kad Chicago federacijinių seimas mato tik save ir daugiau nieko, todėl jis nevisuotinis. Jis pataria šį seimą vadinti antruoju politiškuoju seimu.

Širvydas aiškina, kad negalima vadinti šį seimą politiškuoju seimu dėlto, kad neatkreipti Suv. Valstijų akį, kuri įsakius savo piliečiams užlaikyti pilną neutralitetą.

Pagaliaus nutarta šį seimą vadinti „Amerikos Lietuvių Antras Visuotinas Seimas.“

P. Grigaitis patėmija, kad lietuviškos kalbos taisyklės reikalauja žodį „antras“ statyti priešakyje sakinio, bet į tai neatkreipiama atydos.

Dr. Šliupas įneša uždarytą seiją.

Purvis meldžia Dr. Šliupo atsiimti tą įnešimą, kas ir padaro, ir paskui įneša, kad reikia išnešt rezoliuciją prieš karę.

Dr. Šliupas išsireiskia, kad rezoliucija turi pasmerkti ne kurią nors kariaujančią valstybę, bet apskritai karę, su jos žiaurumais.

Purvis priduria, kad rezoliucija turi būti sureduoguota taip, kad pasmerktų karę ir visą militarizmą. Ant to visi sutinka ir pveda rezoliuciją komisijai sutaisyti rezoliuciją.

Antra sesija užsidaro ant 6:05 val. vakare, nutarus rytoj susirinkti ant 9 val. išryto.

Trečioji sesija.

Spalio 2 d. seimo pirmininkas atidėję trečią sesiją 9:10 val. rytatidėję.

Sekretorius persaukia delegatus, ir užsėdinti nepribuvusius trečios sesijos delegatus. Pasirodo, kad pasivėlinio sesijon šie delegatai: Račkauskas, Naudžius, Jakubonis, Drangelis, Bučinskas, Mazeika, Kazemickienė, Zioba, Jurkunas, Krališkuskas, Jankevičius, Tacionis, Račiūtė-Herman, P. Simanavičius, Pruslatis, Lopatto, Čiapas, V. Ambrozevičius, Motuzas ir Seserukas.

Pirmininkas persergsti delegatus, kad šiam mieste pasisaugotų kiltėnėvųjų, kurių čia, kaip ir visur, gan dikičiai yra.

Skaitomas protokolais vakarykščių sesijų. Sweetra patėmija, kad protokole praleista svarbus nutarimas, butent, kad neužrašyta išrinktoji presos komisija; Michelsonas patėmija, kad protokole vien tik Dr. Šliupo įnešimai minimi, o kitų delegatų ne. Žemantauskas gi sako, kad čia jokio Purvio nėra suvažiavime,—yra vien tik P. Hermanas. Dobinis balsiai sušunka, kad protokolas esąs vienpusiškas ir butinai turi būti atmetas. Liutkus Dobinio įnešimą pameia (delegatai juokiasi). Živatkauskas įneša protokolą priimti ir didžiama balsų protokolą priimanas, su tulaš nežymiais pataisymais.

Jurgelionienė paima „spesel“ balsų ir sako, kad reikia protokole išnašoję pažymėti, dėlko šitas seimas vadinasi antruoju, kad kunimija nepasinaudotų taja proga ir nevadintų savo seimo pirmuoju. Širvydas atsako Jurgelionienę, kad

tas bereikalinga, ir pagaliaus viskas link seimo vardo nupuola.

Patėmijama, kad vice-pirmininkas geriaus registruotų balsus; J. Ambraziejus pataria, kad būtų paskelbta dienos programa, ir kad kalbėtojai vienu kartu užsiregistruotų balsus. Šie patėmijimai atmetami.

Skaito laiškus ir telegramus su pasveikinimais nuo: a) Chicago Koncertinio Klubo, b) Kibartų iš Chicago, c) Kondrotavičiaus, d) Strimačio „acıu“, kad pirkto tam tikras atvirutes. Įdomus tik p. Kondrotavičius pasveikinimas, kuriame tarp kitko sako, kad jei Gabrys yra seime, tai jį reikia už ausų išmesti lauk, nes jis atstovauja savo kambarį (?).

Liutkauskas įneša, kad įleidžiant laiški nebutų skaitomi; Ramanauskas gi tam priešinasi. Pasilieka, kad viską reikia skaityti.

Toliaus skaito pasveikinimus nuo Ivanauko, Jokubyno, SLA 143 kuopos, Miliaus ir LSS. 15 kuopos.

Širvydas dar kartą meldžia išrinkti finansų komisiją. Tareila ir kiti tam pritaria. Račkauskas sako, kad jau yra panaši komisija įsteigta prie S.L.A., kuriai tą darbą galima pavesti. Pagaliaus seimas pataria pirmininkui paskirti į tą komisiją asmenis. Pirmininkas nuskiria jon Mikolainį ir Sideravičią.

Mikolainis pakelia klausimą, kad seime yra delegatų, atstovaujančių labai mažai narių. Pirmininkas paaiškina, kad jei jau mandatai priimti, tai dabar apie delegatų legaliskumą negali būti kalbos. Klausimas nupuola.

Pirmininkas skaito raštiškai priduotą protestą, kuriame protestuojama prieš vakar vakare po sesijų laikytas prakalbas, kuriose įleidžiama katalikiškių įjausmai. Tas protestas ypatingai lyti Dr. Šliupo ir kun. Mickevičiaus prakalbas. Po juo pasirašė A. Vaisauskas, B. Ajauskas, J. Malukas, A. Vališka ir M. Česna.

Pirmininkas paaiškina, kad seimas neatsako už tai, kas ką kalba ne sesijų laiku. Protestas nupuola. Nezinomas reporteriamis delegatas patėmija, kad kas sesijoje subudavota, tas paskui vakare sugriaujama.

Michelsonas rezoliucijų komisijos vardu skaito vakar nutartą įneštą rezoliuciją, pasmerkiančią karę ir militarizmą.

Dr. Šliupas su nekuriomis vietomis nesutinka, nors jos dviasia yra gera. Grigaitis pataria sušvelninti tulus šūktumus. Maž-daug kalba šiame klausime Gegužis, Ramanauskas (kurį negalima buvo suprasti, ko jis nori). Senelis Astramskas patėmija, kad visai jokių rezoliucijų nereikia,—reikia tik visiems važiuoti Lietuvon ir panaikinti karę (visi juokiasi).

Pagaliaus nubalsuota, kad rezoliuciją atiduot komisijon perredagavimui—141 balsų prieš 94, kurie norėjo ją tiesiai priimti.

Kyla klausimas, ką reikia daryti, kad išvengtų karės? Pirmiausiai kalba Dr. Šliupas, sulyg kurio nuomonės, tautų liuosybė ir tarptautinė arbitracijos komisija siektiek prisidėtų prie karių išvengimo. Taipgi šis reikalavimas ir plačiausias liuosybės viduryje valstybių, kas taipgi slopina militarizmą dviasia.

Grigaitis kalba prieš Dr. Šliupo nuomonę ir priridinėja, kad tautos liuosybė nepašalina karių. Kares gindo kapitalizmas ir kol jis bus, tol nebus išvengiamos karės. Jis sako: „Šiandien iš mūsų visuomenės dygsta kanuolės, kulkos, kardai...“ (svetainėje neramumas ir patėmijimai, kad perilgai kalba).

Širvydas įneša, kad būtų leista kalbėti tik po 5 minutes. Kiti pataiso, kad po 10 minutų. Nubalsuoja 10 minutų leisti kalbėti kiekvienam kalbėtojui.

Liutkauskas patėmija, kad turbut jau reikia užrišti raudoną „naktinį“, kad gauti balsą.

Patėmijama, kad balsų suskaičiuojai centre negerai balsus skaito. Jie užtai atsisako, o jį vieton pirminkas nuskiria Ginkų ir Raulinaitį skaityti centrinę delegatų dalį.

Neviačkas sušunka ant buvusius balsų rinkėjų: „sukčiai!“ Širvydas gi sako, kad gėda seimui, jei vieni kitus koliajosi „sukčiais“.

Klausime, ką daryt, kad kares prasalinti, gan ilgai kalba vienas bu.

Toliaus kalba S. Gegužis, Mankus, Smelstorių, jų visų nuomonės labai skirtingos.

Antrasai Amerikos Lietuvių Visuotinas Seimas.

Praeitame „Lietuvos“ numeryje buvome padavę pirmos visuotinio seimo seijos aprašymą, mūsų korespondento prisiųstą. Ten taipogi buvo rašyta apie surengtą prakalbų vakarą spalio pirmą dieną. Apie antros seimo dienos vakarą ir trečios dienos vakariene, skaitytojas ras korespondencijų skyriuje. Apie sekančias (po pirmąją) seimo sesijas čia paduodame žinias, pasinaudodami „Vienybėje“ Lietuvių tūlipu pliciu pp. P. Norkaus ir J. M. Danieliaus seimo aprašymu.

Antroji Sesija.

V. K. Račkauskas atidaro antrą sesiją 3 val. po pietų ir pastebi, kad trys delegatai, valgę pietus prie tos svietinės restorane, pamiršo užsimokėti.

K. Gugis užima pirmininko vietą ir pabrėžia, kad jis prisilaikysias parlamentarijų taisyklių, ir seimą vadinam antruoju ne dėlto, kad federacijiniai turėjo savo seimą pirma mus, bet todėl, kad devyni metai atgal (1905) panašus seimas buvo sušauktas Philadelphiaje, Pa, laike didžiosios revoliucijos Rusijoje.

Dundulis sako, kad Chicago federacijinių seimas mato tik save ir daugiau nieko, todėl jis nevisuotinis. Jis pataria šį seimą vadinti antruoju politiškuoju seimu.

Širvydas aiškina, kad negalima vadinti šį seimą politiškuoju seimu dėlto, kad neatkreipti Suv. Valstijų akį, kuri įsakius savo piliečiams užlaikyti pilną neutralitetą.

Pagaliaus nutarta šį seimą vadinti „Amerikos Lietuvių Antras Visuotinas Seimas.“

P. Grigaitis patėmija, kad lietuviškos kalbos taisyklės reikalauja žodį „antras“ statyti priešakyje sakinio, bet į tai neatkreipiama atydos.

Dr. Šliupas įneša uždarytą seiją.

Purvis meldžia Dr. Šliupo atsiimti tą įnešimą, kas ir padaro, ir paskui įneša, kad reikia išnešt rezoliuciją prieš karę.

Dr. Šliupas išsireiskia, kad rezoliucija turi pasmerkti ne kurią nors kariaujančią valstybę, bet apskritai karę, su jos žiaurumais.

Purvis priduria, kad rezoliucija turi būti sureduoguota taip, kad pasmerktų karę ir visą militarizmą. Ant to visi sutinka ir pveda rezoliuciją komisijai sutaisyti rezoliuciją.

Antra sesija užsidaro ant 6:05 val. vakare, nutarus rytoj susirinkti ant 9 val. išryto.

Trečioji sesija.

Spalio 2 d. seimo pirmininkas atidėję trečią sesiją 9:10 val. rytatidėję.

Sekretorius persaukia delegatus, ir užsėdinti nepribuvusius trečios sesijos delegatus. Pasirodo, kad pasivėlinio sesijon šie delegatai: Račkauskas, Naudžius, Jakubonis, Drangelis, Bučinskas, Mazeika, Kazemickienė, Zioba, Jurkunas, Krališkuskas, Jankevičius, Tacionis, Račiūtė-Herman, P. Simanavičius, Pruslatis, Lopatto, Čiapas, V. Ambrozevičius, Motuzas ir Seserukas.

Pirmininkas persergsti delegatus, kad šiam mieste pasisaugotų kiltėnėvųjų, kurių čia, kaip ir visur, gan dikičiai yra.

Skaitomas protokolais vakarykščių sesijų. Sweetra patėmija, kad protokole praleista svarbus nutarimas, butent, kad neužrašyta išrinktoji presos komisija; Michelsonas patėmija, kad protokole vien tik Dr. Šliupo įnešimai minimi, o kitų delegatų ne. Žemantauskas gi sako, kad čia jokio Purvio nėra suvažiavime,—yra vien tik P. Hermanas. Dobinis balsiai sušunka, kad protokolas esąs vienpusiškas ir butinai turi būti atmetas. Liutkus Dobinio įnešimą pameia (delegatai juokiasi). Živatkauskas įneša protokolą priimti ir didžiama balsų protokolą priimanas, su tulaš nežymiais pataisymais.

Jurgelionienė paima „spesel“ balsų ir sako, kad reikia protokole išnašoję pažymėti, dėlko šitas seimas vadinasi antruoju, kad kunimija nepasinaudotų taja proga ir nevadintų savo seimo pirmuoju. Širvydas atsako Jurgelionienę, kad

tas bereikalinga, ir pagaliaus viskas link seimo vardo nupuola.

Patėmijama, kad vice-pirmininkas geriaus registruotų balsus; J. Ambraziejus pataria, kad būtų paskelbta dienos programa, ir kad kalbėtojai vienu kartu užsiregistruotų balsus. Šie patėmijimai atmetami.

Skaito laiškus ir telegramus su pasveikinimais nuo: a) Chicago Koncertinio Klubo, b) Kibartų iš Chicago, c) Kondrotavičiaus, d) Strimačio „acıu“, kad pirkto tam tikras atvirutes. Įdomus tik p. Kondrotavičius pasveikinimas, kuriame tarp kitko sako, kad jei Gabrys yra seime, tai jį reikia už ausų išmesti lauk, nes jis atstovauja savo kambarį (?).

Liutkauskas įneša, kad įleidžiant laiški nebutų skaitomi; Ramanauskas gi tam priešinasi. Pasilieka, kad viską reikia skaityti.

Toliaus skaito pasveikinimus nuo Ivanauko, Jokubyno, SLA 143 kuopos, Miliaus ir LSS. 15 kuopos.

Širvydas dar kartą meldžia išrinkti finansų komisiją. Tareila ir kiti tam pritaria. Račkauskas sako, kad jau yra panaši komisija įsteigta prie S.L.A., kuriai tą darbą galima pavesti. Pagaliaus seimas pataria pirmininkui paskirti į tą komisiją asmenis. Pirmininkas nuskiria jon Mikolainį ir Sideravičią.

Mikolainis pakelia klausimą, kad seime yra delegatų, atstovaujančių labai mažai narių. Pirmininkas paaiškina, kad jei jau mandatai priimti, tai dabar apie delegatų legaliskumą negali būti kalbos. Klausimas nupuola.

Pirmininkas skaito raštiškai priduotą protestą, kuriame protestuojama prieš vakar vakare po sesijų laikytas prakalbas, kuriose įleidžiama katalikiškių įjausmai. Tas protestas ypatingai lyti Dr. Šliupo ir kun. Mickevičiaus prakalbas. Po juo pasirašė A. Vaisauskas, B. Ajauskas, J. Malukas, A. Vališka ir M. Česna.

Pirmininkas paaiškina, kad seimas neatsako už tai, kas ką kalba ne sesijų laiku. Protestas nupuola. Nezinomas reporteriamis delegatas patėmija, kad kas sesijoje subudavota, tas paskui vakare sugriaujama.

Michelsonas rezoliucijų komisijos vardu skaito vakar nutartą įneštą rezoliuciją, pasmerkiančią karę ir militarizmą.

Dr. Šliupas su nekuriomis vietomis nesutinka, nors jos dviasia yra gera. Grigaitis pataria sušvelninti tulus šūktumus. Maž-daug kalba šiame klausime Gegužis, Ramanauskas (kurį negalima buvo suprasti, ko jis nori). Senelis Astramskas patėmija, kad visai joki

Nubalsuota ta klausimų atiduoti rezoliucijų komisijai.

Lietuvos šelpimo klausimas. Dr. Drangelis ilgokai kalbėjo ir įnešė, kad visokiais būdais galima šelpiti Lietuvą. Dr. Bacevičius įnešė, kad reikia įsteigti tam tikras fondas, kuris šelpytų nukentėjusius nuo karės, skirtų sumas politikos ir mokslo reikalingam.

Tareila—Kankinių komitetas jau yra, reikia tik nukentėjusiems nuo karės fondas steigti.

Mikolainis—Nesupratau, ar tik vien šelpimui fondas šelpis, ar ir kam kitam?

Grigaitis kalbėjo: "Mūsų visi sakome, kad reikia šelpiti, bet kaip prisieis duoti pinigų politikiems reikalingam, prisieis skirti partijoms dalis suaukautų pinigų, tuomet pas mus kils kvičiai ir bėrimai. Todėl padarykim fondą šelpiti tik nuo karės nukentėjusius, o politikos klausimas tegul rūpinasi kiekviena partija atskirai (dėlų plovimas)."

Nubalsuota, kad reikalingas steigti bendras fondas šelpimui nukentėjusių nuo karės.

Pakyla įnešimai, kad iš to bendro fondo būtų skiriama pinigai ir autonomijos atgavimui.

Šiame klausime ima balsus Gerdauskas, Sweetra, Lazauskas, Dr. Drangelis, Ambrozėjus, Pruseika, Kaitis, Liutkauskas, Rimka, Simkonis, Bacevičius ir kiti. Visi kalbėtojai išreiškia daugybės nuomonių, griežtai prieštaraujančių viena kitai. Vienas kitą išvaidina net per daug partiviskais. Pagaliau po ilgai diskusijų ant stalo pasilieka tik dvi nuomonės: Grigaitis nuomonė—šelpiti tik nukentėjusius ir Dr. Bacevičiaus nuomonė, kad apart nukentėjusių dar šelpiti visokius politikius ir kultūrinius reikalingus. Balsavime 183 balsais prieš 15 pasilieka, kad bendras fondas šelpis tik nukentėjusius nuo karės.

Aukų rinkimo klausimas. Dr. Šliupas nurodo įvairius aukų rinkimo būdus, labiausiai gi apsiatoja ant to, kad būtų išleista atsišaukimai ir Amerikos visuomenė ir kad būtų padirbtos tam tikros stamputės—ženklėliai.

Daugelis delegatų tam pritaria. Reikia pastebėti, kad A. Ramanauskas visuomet ima balsą dėl tvarkos, bet niekad nieko nesutvarko; o Mikolainis—vis bile kuomi neuzsigina.

Klausimą išriša tik balsavimas. Nubalsuota padaryti stamputes prekės po 5c kiekviena.

Pakyla dar sumanymas, kad padaryti tam tikrus palidėjimus tiems, kurie aukaus nemaziau 5 doliarų ir po ilgų diskusijų šis klausimas balsavime pereina.

J. Ambrozėjus nurodo, kad dar pas revoliucijos rėmimo komiteto išdėdinti iš 1906 metų randasi kiek pinigų ir juos esą čia reikalinga priimti. Tą patvirtina ir kiti delegatai.

Kyla įnešimas, kad seimas nusikurtų Lietuvos šventę (Newarko lietuvių įnešimas). Šiame klausime diskusijoms gana lėta. Balsavimas šį klausimą atmeta.

Skaitoma telegrama su linkėjimais nuo A. Petračio iš Chicago, ir laiškas nuo Sarguno, prie kurio pridėta auka \$5.80.

Ketvirtoji sesija uždaryta ant 6:10 val. vakare, nutarus susirinkti rytoj 9 val. išryto.

Penktoji sesija.

Atidaro sesiją pirmininkas K. Gūgis 9:15 val. išryto, meldamas susaukti iš lauko delegatus.

Įnešama, kad nebutų delegatų vardasaukio. Nupuoia. Persaukus delegatus, pasirodo, kad sesijon neatėjo šie delegatai: Lopatto, V. Ambrozėvičius, Banys, Motuza, Račauskas, Naudzius, Levickas, Bučinskas, Gilbaitienė, Jurkunas, Herman-Purvienė, Seserukas, Ivanavičius, Michalskas, Bagočius, Karbauskienė, Jurgelionienė, Daunora, Parcevičienė, Gerdejus, Stanelienė, Stanislovas, Ziobas, Bukevičius, Trakimas, Dr. Bacevičius, Ribiškas, Dr. Matulaitis; nekurie jų vėliau pribuvo.

Skaitomas protokolais pereinę dviety sesijų. Protokole daug dalykų netaip užrašyta, kaip buvo kalbėti sesijose; protokolais sulys sekretoriaus Lelio pranešimo nėra galutinai patvirtintas. Pirmiausiai diskutuojama III sesijos protokolais. Labiausiai nesutinkama su tuo, kad protokole pažymėta, jog vakar buvo pridurtas protestas prieš visus kalbėtojus, vakarinėse prakalbėse—turi būti pakeista, kad tas protestas yra tik prieš Dr. Šliupą ir kun. Mickevičiaus

prakalbas,—šis pataisymas nupuoia.

Sinkus kalba, kad neaiškiai suformuluotas seimo vardas. Pataisoma jam, kad seimo vardas aiškiausias.

Dr. Šliupas aiškina, kad jo vakar priduroti rezoliucija griežtai skiriasi nuo Grigaitio rezoliucijos ir jas negalima sulieti vienon, kaip protokole užrašyta. Kalba dar tuli delegatai ir III sesijos protokolais priimamas beveik be pataisymų.

Perskaitys protokolą IV sesijos, žemantauskas nesupranta sulys protokolo dvasios, kas tas "Gelbėjimo Fondas." Šiame dalyke kalba dar Rimka, A. Ramanauskas ir kiti; pagaliau Michelonas įneša protokolą priimti, kas ir padaroma.

Skaito rezoliuciją, sugrįžusią iš komisijos linkint klausimo "kaip karių išvengti."

Rimka su rezoliucijos dvasia sutinka, bet su forma ne. Taiso ją. Michelonas paaiškina, kokie sakiniai buvo komisijos pakeisti.

Purvis įneša priimti ją. Grigaitis kiek plačiau aiškina rezoliucijos prasmę.

Iš Liutkauskui rezoliucija neaiški. Ją ta rezoliuciją reikia tiesiog įrašyti: "Kaip įvyks socializmas, tuomet pranyks karės" (balsai iš dėsnių, kur didžiūna socialistų: sėsk! sėsk!).

Šliupas pataria, kad rezoliucijoj vietoj žodžio "lygybė" reikia įdėti "laisvė" arba abu tuos žodžius. Pagaliau po visų taisymų ji priimama.

Pribuvo dar du delegatai: Pr. Bajoras ir Karuza.

Skaitomi linkėjimai nuo Liet. Zecerių Sąjungos.

Michelonas įneša maždaug, iš kiek reiktų rinkti "Gelbėjimo Fondo" komisiją, pataria iš 12 narių. Mikolainis gi įneša, kad būtų leista išrinkti TMD, SLA, LSSA. ir SLRKA. po du narius į tą komisiją; išdėdinti išrinkti pats seimas. Jis rekomenduoja išdėdinti išrinkti T. Paukštį.

Grigaitis Mikolainio įnešime mato daugybės neparankumų. Jis mato, kad taip renkant tautininkų sriovė komisijoje turės 4 narius, tuom tarpu socialistai ir klerikalai turės tik po 2 narius. Toliau pataria, kad klerikalai gali ir visai nedalyvauti—jie jau turi savo fondą. Jis laikosi, kad fondo komisija būtų renkama iš čia esančių.

Klausime rinkimo komisijos kalba visa eilė delegatų; čia mes paduodame tik sutratukoje įžymesnes kalbas. Liutkauskas sako: Grigaitis valdo apie 200 balsų šiame seime, jis valdo viską, neatsižvelgdamas į nieką (kyla triukšmas). Kundrota šaukia: "Mūsų išėjim!"

Jurgelionienė, Rimka ir Gegužis (iš Bostono) išsireiškia, kad komisiją reikia skubiai išrinkti. Ramanauskas (iš Brooklyn) kalba, kad mums reikia skirtis, reikla aplėsti svetainę (mažas triukšmas).

Sirvydas bando įnešti, kad reikia įsteigti tautos tarybą ar ką kitą ne tik karėje nukentėjusiems šelpiti, bet ir kitoms visų lietuvių reikalingam tvarkyti.

Liutkauskas kalba apie 11 minučių; primena, kiek ir kokių gėrybių daugiausiai aukauja, o toms draugijoms balsas čia atimtas. Čia viską valdo social-revoliucijonieriai.

Tareila—reikia remtis ant draugijų įnešimų, reikia remtis ant žmonių, o ne ant, kurios sriovės delegatų čionai daugiau.

Zemantauskas—reikia komisiją rinkti čionai iš 11 ar 12 narių. Živatkauskas stovi už Mikolainio įnešimą. Dr. Drangelis—reikia išrinkti po du narius iš kiekvienos sriovės: nuo tautiečių, socialistų ir klerikalų—viso 6; septyntuoju fondo komisijoje bus išdėdinti. Negalima remtis ant to, kurių čia daugiau—juk žinome, kokios politikos prieilaukoma renkant delegatus. Jei to nepadarysim, mus darbas veltus.

Kalba Dundulis, Lazauskas,—laikosi maždaug Dr. Drangelio nuomonės.

Sukys—kam čia kalbėti apie klerikalus—jy čia nėra. Mūsų esam partiviskai, nepartyviski joks inteligentiškesnis žmogus negali būti, taip kaip negali baltu būti juodvarnis.

Sideravičia pasisako esąs socialistas, vienok atstovaujantis daugelį katalikų draugijų.

Labanas—čion reikia rinkti viską. Rimka teisiš ir įneša rinkti 3

narius čionai ir po 3 nuo kiekvienos sriovės, viso 12. Purvis pastebi, kad negalima kalbėti apie klerikalus, nes jų čia nėra. Mūsų esą susiorganizavę čia ir nesvarbu, kas išrinktas. Kas išrinktas, tai mums užsitikėjo.

Tacionis—lyderiai čia visus fanatikus bei nekultūrinius žmones yra "užpumpavę." Visą palikti veikti organizacijoms.

Raulaitis—ko čia nerimauti, juk dar nežinome, kas bus išrinkta.

Račauskas—negalima kalbėti apie Romos katalikus, jie mus seimą ignoravo. Įneša komisiją rinkti čionai, bet didžiosios organizacijos—LSS, TMD, ir SLA, turi turėti teisę darinkti po vieną narį nuo savęs.

Dr. Šliupas—maniau, kad čia bus bepartijvis seimas; maniau, bus sutvarta Tautos Taryba, bet to čia nėra. Čia valdo viską socialistai. Jei socialistai norės viską paimti, mes išvažiuosim. Tegul socialistai išrenka fondo komisijon savo šalininkų didžiūna, bet jei neišrinkt bepartijvi Tamą Paukštį išdėdinti, skilimas seimo neišvengiamas (Šliupo ultimatumas).

Pruseika—kam socialistams užmesti partivyskumą, juk jie dar jokio partivysko nutarimo nėra padarę. Čia susirinko Amerikos "smetona"; klausia, ar gi ji negali susitaikyti?

Neviačkas remia Račausko įnešimą. Jis išrinksim gerą komitetą, viskas bus gerai; jei ne—viskas pernėk.

Kazakevičius klausia socialistų, kokis jau komitetas išrinktas, tegul pasakos, mes užtvirtinsim. Čia juk viskas iškalno jau yra išrinkta ir nutarta (pirmininkas atima jam balsą).

Diskusijos uždarda ir nubalsuojama čia seime rinkti fondo komisiją ar komitetą iš dvylikos narių.

Račauskas įneša, kad dar prie 12 būtų priskirti 3 nariai nuo LSS, TMD, ir SLA. po vieną—kad visas komitetas susidėtų ir 15 narių.

Sis įnešimas gana ilgai diskutuojamas. Nurodoma, jei nebus atstovų nuo organizacijų, nebus užsitikėjimo. Įnešimas skaitomas net 4 kartus ir vis tų delegatų nesuprantamas. Socialistai nenušleizdžia. Pagaliau Račausko įnešimas performuluojamas šitaip: "Prie išrinkto komiteto turi prikilęgią darinkti po 1 narį organizacijoms TMD, SLA, LSS, ir SLRKA." Performuluotas įnešimas nupuoia 114 balsų prieš 111 balsų.

Skaitoma seiman prisiųsti linkėjimai.

Sesija uždarda ant 12:45, nutarus susirinkti ant 2 val. po piet.

Šeštoji sesija.

Pirmininkas atidaro sesiją ant 2:10 val.

Klausimas apie išdėdinti komisiją. Nurodoma įvairius būdus, tie būdai perkratėjama.

J. Ambrozėjus—kam ta didelė komisija, aukos neplauks, nes nebus užsitikėjimo.

Michelonas—Račausko įnešimui (kad prie fondo komisijos 12 narių dar būtų priskirti 3 nariai, nuo LSS, TMD, ir SLA. po vieną—kad visas komitetas susidėtų iš 15 narių) pritaria.

Pruselaitis—tegl kiekviena sriovė darenka po 1 atstovą komitetui, bet ne organizacijoms.

Dar kalba apie tai Dr. Drangelis, Dundulis ir kiti.

Živatkauskas suformuluoja vėl tą patį Račausko įnešimą, ir balsuojama. Įnešimas antru kartą 105 balsais prieš 103 nupuoia. (Svetainėje triukšmas. Reikalingi mandatų atgal).

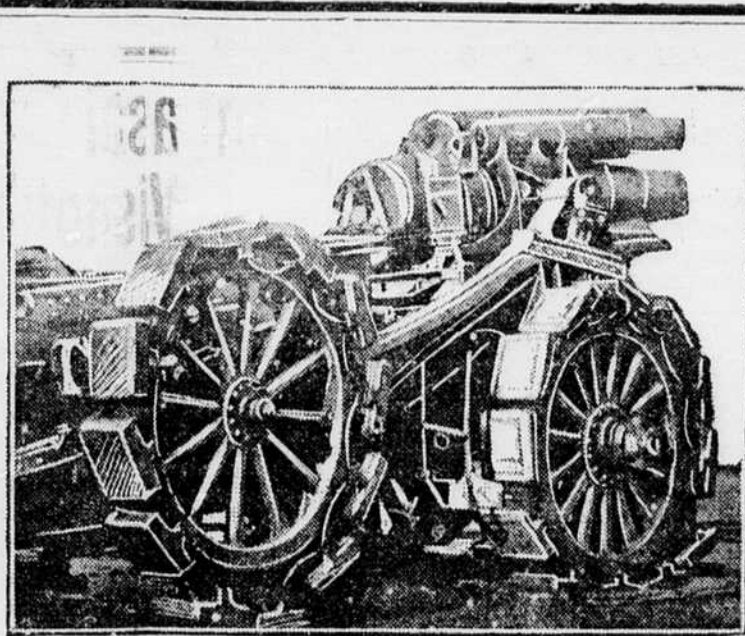
Račauskas—turime paguodoti demokratiškumą. Lai taip ir pasilieka.

Ant stalo pasilieka išdėdinti komisijos klausimas, bet Michelonas vėl įneša perbalsuoti Račausko įnešimą pataisytose formoje, butent, kad tik SLA. ir LSS. turi privilegiją darinkti į komitetą po vieną narį.

Balsuoja: už—114 balsų prieš 0 (tautietis triukšmingai susilaiko nuo balsavimo, lermas, reikalingi mandatų atgal).

Michelonas įneša, kad išdėdinti kas būtų po komisiją \$10,000, ir kad komisiją užstatytų bonds'ų kompanija.

Liutkauskas—kad komisija būtų paremta nejudinamuoju turto. Bagočius plačiai aiškina apie tai,



VIENA MILŽINIŠKŲ VOKIŠKŲ KANUOLIŲ.

Paveikslėlis parodo vieną Kruppo milžiniškų 16-colinių vokiškų kanuolių, kurios sugriovė Liegė, Namur, Maubeuge'ą ir Antverpeną. Prieš šias kanuoles, sakoma, negali išlaikyti joki fortai. Pranešama, kad Kruppas baigia dirbti dar baisesnes kanuoles—21½ colio su šviu 25 mylių tolumo.

kad bonds'ai ir nejudinamo turto komisija reikią veik tą patį.

Įnešimai: kad komisija siektų \$25,000, kiti net reikalauja, kad būtų \$50,000. Vienbalsiai nutarta, kad komisija siektų \$10,000.

Živatkauskas plačiai aiškina, kad bonds'ų kompanijos komisija yra gera ir tegul ji užstato.

Grigaitis pataria, kad jei bus aukų daugiau kaip \$10,000, tuomet Fondo komitetas išdėdinti komisiją padidins.

Tareila reikalauja pasakyti, kam bus broliai socialistai turi išrinkti į išdėdinti.

Dr. Šliupas ir kiti—mūsų protestuojame, jei bus išdėdinti išrinktas žmogus partivyskas.

Sarka—kaucijos klausimą palikti nuspresti komitetui.

Živatkauskas įnešimas su Grigaitio priedu vienbalsiai praeina.

Kaip aukas dalinti Lietuvoje. Girdėjus įneša, kad Lietuvoje aukų dalinimą pavesti Lietuvių Mokslo Draugijai.

Grigaitis—dabar karė, gal ten viskas sture, mes nežinome. Visą pavesti Fondo komitetui.

Tareila—nežiūrėkim, ar rytoj saulė švies, darykime tą, ką šiandien matome ir žinome.

Pagaliaus vienbalsiai nutarta: aukų dalinimą pavesti Liet. Mokslo Draugijai Vilniuje, o jei ji būtų iširus, tuomet Fondo komitetas paves tai įstaigai, kurią ras atsakčiausia.

Išdėdinti rinkimai. Michelonas pritaria Šliupui išrinkti bepartijviską žmogų, bet T. Paukštį randa neatsakančiu; rekomenduoja K. Sidlauską iš Bostono.

Pruseika kalba apie Sidlauską nepartyviskumą ir teikia jį į išdėdinti.

Mikolainis stovi už Paukštį. (Kyla triukšmas, kalba po kelis vienu kartu—reporteriai negali pagauti kalbų. Nubalsuotas Dr. Drangelio įnešimas nominuoti viešai).

Kyla įnešimas, kad ir rinkti viešai balsavimu. Neviačkas—reikia rinkti slapta, nes čia ir darbininkai ir bosai. Darbininkai viešai negali balsuoti prieš bosus.

Nominacija. Nominuoja visą eilę kandidatų, bet visi atsisako. Pasilieka tik socialistų Sidlauskas ir tautiečių Paukštis. Socialistai stengiasi pastatyti du kandidatus iš tautiečių pusės, tautietis gi nori išnominuoti du socialistų kandidatus, bet gale pasilieka tik tie du kandidatai.

Balsavimas. Balsuoja slapta, visų nariai įtempti, svetainėje koks tai tylus neramumas, nekurių delegatų veidai persikeitę (audra artinasi).

Skaito balsus. Įtempimas dar didesnis; pakampėse girdėtis garšios kalbos. Dar balsai nesusikaitytą ligi pusės, o jau kyla reikalingi mandatų atgal.

Račauskas—turime dar didesnis; pakampėse girdėtis garšios kalbos. Dar balsai nesusikaitytą ligi pusės, o jau kyla reikalingi mandatų atgal.

Skaito balsus. Įtempimas dar didesnis; pakampėse girdėtis garšios kalbos. Dar balsai nesusikaitytą ligi pusės, o jau kyla reikalingi mandatų atgal.

Skaito balsus. Įtempimas dar didesnis; pakampėse girdėtis garšios kalbos. Dar balsai nesusikaitytą ligi pusės, o jau kyla reikalingi mandatų atgal.

Skaito balsus. Įtempimas dar didesnis; pakampėse girdėtis garšios kalbos. Dar balsai nesusikaitytą ligi pusės, o jau kyla reikalingi mandatų atgal.

Skaito balsus. Įtempimas dar didesnis; pakampėse girdėtis garšios kalbos. Dar balsai nesusikaitytą ligi pusės, o jau kyla reikalingi mandatų atgal.

Skaito balsus. Įtempimas dar didesnis; pakampėse girdėtis garšios kalbos. Dar balsai nesusikaitytą ligi pusės, o jau kyla reikalingi mandatų atgal.

Skaito balsus. Įtempimas dar didesnis; pakampėse girdėtis garšios kalbos. Dar balsai nesusikaitytą ligi pusės, o jau kyla reikalingi mandatų atgal.

Skaito balsus. Įtempimas dar didesnis; pakampėse girdėtis garšios kalbos. Dar balsai nesusikaitytą ligi pusės, o jau kyla reikalingi mandatų atgal.

pirmininkas šaukia: Ko norite? Žinau, jūs blogus norus turite. Kam tas demonstratyvūs išėjimas iš salės rengiamas?

Pirmininko pagalbininkas—plačioji spauda išnešios šį žingsnį po visą pasaulį. Ten asaros ir kraujos, čia gi tuščia ambicija. Prie tvarkos! Nusiraminkit.—Ką toliau kas kalbėjo, nežinome; vieni trypė, kiti šaukė, po dešinei triukšmingas dėlų plovimas ir ironiški šauksmai. J. Ambrozėjus ką tai šaukia ant socialistų; pirm., K. Gūgis pataria triukšmadiams aplėsti salę. Ginkus sodina Grigaitį į sėdynę ir liepia Gūgiui važiuoti ten, iškur atvažiuo; Kundrotas ir kiti vėl reikalauja mandatų ir nori eiti laukan. Dr. Šliupas ramiai sau stovi ir žvalgo.

Siek tiek apsimus, pirmininkas pakviečia Dr. Šliupą kalbėti. Šliupas kalba: "Aš negaliu už kitus atsakyti, atsakau tik už save. Aš atvažiuoju nuo SLA. į bepartijvį seimą. Ką mes įnešim ir tarėm ir kokias rezoliucijas padavėm—viskas pernėk. Čia ne bepartijvis seimas, bet socialistų suvažiavimas. Jūs buvo viskas iš pirmųjų suplanuota ir nutarta, mes čia bereikalingi."

Grigaitis: "Tiesa, mes turėjome keletą susirinkimų, bet tai tik apkalbėjimui savų reikalų. Mūsų perstatėm Sidlauską kaip bepartijvį žmogų ir manėm, kad bepartijviose klausimuose, kaip tai šelpimo klausime, galėsim susitaikyti. Mūsų tarėmės tik apie principalius dalykus ir nedarėmė nutarimų, kad čia juos perversi. (Grigaitis kalbant, apsiereikia didelis triukšmas).

Šliupienė kalba labai susigraudinusi ir, išreikšus savo jausmus, sako: "Socialistai ir ponas Sidlauskas, bukite vyrai. Sidlauske, atink savo kandidatūrą ir nuraminink šį seimą, dėl jo garbės, dėl tų asarų upelių Lietuvoje; būk vyras ir lietuvis; atsisakyk!"

Rimka ir poni Šliupienė verkia. Bagočius ragina Sidlauską atsiimti savo kandidatūrą.

Račauskas kalba: "Aš nežinau, ką aš galiu pasakyti... (triukšmas). Dr. Drangelis sako, kad jei kas nori eiti lauk, tegul ramiai eina. Užsiuolimai ant šukio, bet tvarkė). Račauskas tęsia: "Aš daug padėjau truso prie surengimo šio seimo, kad pagalbėti Lietuvai. Lietuva ugnyje ir kraujuose, o mes dėl išdėdinti išrinkti, mes griaunam visą triusą. Mes menki žmonės, jei negalime susitaikyti ir seimo vesti."

Strimaitis kalba: "Labai gaila but, jei mus darbas nueitų ant nieko. Rožos esu neprigulhningas ir štai ką aš šiandien po pietų darsizinojau. Pasakysiu kels teisybės žodžius. Socialistai prieš seimą turėjo vieną konferenciją, kurioje Grigaitis pasakė, kad jis priešingai visokių aukų rinkimui. To socialistai neuzginčys, nes žmogus buvo toje konferencijoje ir viską girdėjo. Ponas Pruseika pertarė Grigaitiui, kad taip elgiantis užsitrauksime visuomenės paniką. Mūsų pripažinkime rinkti aukas, o paskui ką norėsim, tą padarysim."

Girdėdami tokias kalbas, tautietis supranta, labai sujudo. Užbaigdamas, pasakė, kad jis trūksta palaikyti seimą, praso Sidlauską atsisakyti. (Triukšmas. Kundrota sako: aš einu salę uždaryti). Šliupas įneša, kad Sidlauskas atsisakytų.

Pirmininkas.—Tas nuo Sidlauskos priklausau.

Dr. Drangelis sako, kad svetim-tautai jau per langus į mus žiuri (dar neranu).

Pirm. pagell. Gegužis iš Shen. kalba: "Esu bepartijvis. Ką gero padarysim išgriaudami seimą? Ko bijotis, juk viską dalins Liet. Mokslo Draugija. Išdėdinko ypata čia nesvarbu. Atminkite, koki Lietuvoj dabar momentas (dėlų plovimas). Gėda mums, gėda. Ką pasakys mūsų broliai Lietuvoje? Stengkimės būti žmonėmis. Mūsų neišsiskaldykme neapleiskime jų."

Rimka—Baigianties seimui, reiktų suprasti, kad čia tik partivyskumai, įnešimų tampymas, daugiaus nieko. Socialistai čia viską valdo ir viską savo nori praversti.

Pruseika priduro raštingą liudijimą, kad jis panašios kalbos su Grigaitiu neturėjo, kaip Strimaitis čia kalbėjo. Tas turi būti tik nesusipratimas.

Bagočius įneša vardan santikos, kad būtų išdėdinti abudu: Sidlauskas ir Paukštis (dėlų plovimas).

Visi stojasi ir nori kalbėti. Liutkauskas—Socialistai viską iš mūsų pusės ignoruoja. Mūsų nusileidom kiek galėjom. Dr. Šliupas pastatė tik vieną reikalingą—nuskirti išdėdinti Paukštį. Jei to nepadaroje jūs, socialistai, jūs griaunate visą darbą. Aš noriu taikytis (juokas).

Pirmininkas—Liutkauske! nesmuikuok ant kitų jausmų. V. Ambrozėvičius—Jie ligi šiol griežė ant mūsų jausmų, dabar mes griešime ant jų jausmų.

Drangelis—Abu kandidatu pralinkime, veikime nuosekliai. Socialistai čia suorganizuoti, mes ne. Jie viską valdo savo dauguma.

Grigaitis užgijo Strimaitio pasakymą prieš jį, kad socialistai neaukams ir, kad jie priešingi aukų rinkimui.

Bagočius praneša, kad Sidlauskas susigraudinęs ir rezignuos iš išdėdinkystės, jei rezignuos ir Paukštis; jis perstato išdėdinti Skritulską.

Dr. Šliupas įneša, kad būtų du išdėdinkai (triukšmas; Raulinaitis sušunka: Ištikro tautietis užsivarinėja!).

Dr. Drangelis—Mūsų nereikalingame socialistų nusileidimo; aš auksiu pusę savo turto, lai buna du fondai, o trečiuoju Chicago seimo fondas. Geriau lenktynuosim!

Račauskas—Seimą rengėme išvieno, tai ir šelpkime išvieno. Liutkauskas—Lai socialistų išdėdinkas buna Sidlauskas, o tautiečių Paukštis (triukšmas).

Cėna—O kur mes, katalikai, dingsime? (juokas).

Vienbalsiai nutarta, kad būtų vienas fondas su dviem išdėdinkais: Paukščiu ir Sidlausku.

Šį nutarimą padarius, sekanti nutarimai praleidžiami beveik be diskusijų. Visų upas nupuoles.

Rinkimai fondo komitetui. Nominuojama ir balsuojama viešai. Fondo komisijos pirmininku išrinktas K. Gūgis vienbalsiai.

Nutarta šiame seime išrinkti ir sekretorių, bet jis pasilieka neišrinktu.

Kitas urėdus išrinkti išrinkti pasiskirs patįs.

Išrinkta komitetas 1) pirmininkas—K. Gūgis; 2-3) izdininkas Paukštis ir Sidlauskas; 4) komiteto nariai—Cėna 165 balsais; 5) Račauskas 162 balsais; 6) Gegužis (iš Bostono) 129 balsais; 7) Neviačkas 139 balsais; 8) Račiūtė-Herman 136 balsais; 9) Dundulis 121 balsais; 10) Gerdauskas 69 balsais; 11) J. Stasiulevičius 135 balsais; 12) Mankus 56 balsais.

(Buvo išrinkti ir Ramanauskas su Šarka, bet jiems atsisakius jų vietos užėmė sekanti po jų kandidatai).



ISRADEJAS M. TURPIN,

Isradėjas sproginančios medžiagos, pavadintos "turpinitu." Sakoma, kad turpinio bombos, sprogdomos, užmuša visą gyvybę 400 ket. mastu plotyje. Jas vartoja francūzai.

LSS. 19 kp., Brooklyn, N. Y.—J. Šukys, J. Verbyla, M. Orenta, P. Jan-
kauskas, P. Endziulis ir K. Jankaitis.
LSS. 64 kp., Lawrence, Mass.—M.
K. Boils.
4-ros Drjos, Stamford, Conn.—S.
A. Milčius.
L. Keist. Knygyno Drja, Holyoke,
Mass.—K. P. Simkionis.
Liet. Sunų ir Dukterų Drja, Athol,
Mass.—K. Vasilauskas.
LSS. 114 kp., Athol, Mass.—J. Kav-
lačia.
Sv. Jono Krikš. Drja, Stamford,
Conn.—P. Bukevičius.
D. L. K. Gedim. Drja, Waterbury,
Conn.—V. Krakauskas.
Liet. Sunų ir Dukterų Drja, Cam-
bridge, Mass.—V. Anesta, F. Bertulio-
nė, B. Simanavičia ir S. Garelis.
Jaunimo Drja, Newark, N. J.—V.
Lėščinskas.
D. K. Algirdo Jaunimo Drja, Water-
bury, Conn.—J. Lokis.
Sv. Jono Krikš. Drja, Cambridge,
Mass.—A. Vasilauskas ir A. Valeša.
SLA. 64 kp., Baltimore, Md.—P.
Krakauskas.
D. L. K. Ringauda Drja, Harrison,
N. J.—P. M. Mačiulis.
D. L. K. Vytauto Drja, Newark, N.
J.—A. Zolynas.
Patermonio Lietuvių Choras, Patter-
son, N. J.—J. Banya.
Liet. Apšvietos Klubas, Schene-
ctady, N. Y.—A. J. Guodzinškas.
LSS. 154 kp., Schenectady, N. Y.—
M. Bubliauskaitė.
Sv. Kazimiero Brolių Pagelbos
Drja, Schenectady, N. Y.—M. Gu-
dzinskas.
Moteryų Draugija "Vienybė," Brock-
ton, Mass.—S. Čiampa.
Liet. Am. Ukėjų Polit. Nepr. Klu-
bas, Hartford, Conn.—J. Giraitis.
Liet. Pašalp. Drja "Laisvė," LSS.
42 kp. ir Liet. Teatr. kp., Easton, Pa.—
J. Pocius.
Spaudos Sendoria "Kova," "Kele-
vis," "Laisvė," "Liet. žurnalas" ir
"Naujienos"—L. Pruselika.
SLA. II Apskritys,—M. A. Šarka.
LSS. 67 kp., Brighton, Mass.—B.
Ušinas.
D. K. Vytauto Drja, Bridgeport,
Conn.—Juozas Marcinkevičius.
SLA. 66 kp., Ansonia, Conn.—Jo-
nas Tarela.
"Pagelbos" Drja, So. Boston, Mass.—
J. Shybirdis.
Sv. Kazimiero Drstė, So. Boston,
Mass.—Jonas Janušas.
D. K. Gedimino Drstė, So. Boston,
Mass.—E. Stubedis.
LSS. 52 kp., New York, N. Y.—M.
M. Račiūtė-Herman-Purviene ir M.
Jukelis.
Liet. Mot. Progr. Sus. 1 kp., Brook-
lyn, N. Y.—K. Sinkvičiūtė.
Liet. Uk. Klubas, Rumford, Me.—
J. Lobiškas.
LSS. 71 kp., Cambridge, Mass.—J.
Valeika.
Sv. Roko Drstė, Rumford, Me.—F.
Laurockis.
SLA. 107 kp., Philadelphia, Pa.—
A. Šleserūnas.
LSS. 1 k. Philadelphia, Pa.—N.
Stasiulevičienė.
SLA. 147 kp., Elizabeth, N. J.—S.
Nausalis ir J. Čeponis.
Liet. Drjū Saryšys, Philadelphia,
Pa.—J. Stasiulevičius, T. Astram-
skas, M. Mankus, J. Dryžlūtė ir V.
Varzevičius.
TMD. 50 kp., Worcester, Mass.—P.
Dėdinas, K. Stankus ir J. Vitkauskas.
TMD. 144 kp., Amsterdam, N. Y.—
M. Strikulis.
Lietuvių Ukėjų Klubas, Maspeth,
N. Y.—P. Kulis ir J. Bartkunas.
Draugijos: Sv. Jono, Saldz. širdies
Jėzaus, Neprig. Klubas, Du Bois, Pa.—
J. Bagdžininas.
"Laisvės" Drstė, Newark, N. J.—
B. Pikelis.
"Laisvės Sunų" Drstė, Mahanoy
City, Pa.—V. Zemaitis.
Apšvietos Drstė, Newark, N. J.—
T. Kaščiūčius.

bas, Liet. Resp. Klubas, Cicero, Ill.
—A. Sideravičia.
LSS. 92 kp., Wilkes Barre, Pa.—
K. Demkis.
LSS. 41 kp., Bridgeport, Conn.—
Pijus Petrauskas.
LSS. 31 kp., So. Bethlehem, Pa.—
F. Masulevičius.
LSS. 28 kp., Shenandoah, Pa.—J.
Vitkelis ir Raudelimas.
DLK. Algirdo Drstė, Jersey City,
N. J.—S. Jankus, M. J. Iškauskas ir
A. Grinauskas.
SLA. 204 kp., Tamaqua, Pa.—P.
Buškevičius.
Lietuvių Apšvietos Drstė, Brook-
lyn, N. Y.—J. Urbanas, J. Perulis,
K. Rugienė ir A. Plackaitis.
Liet. Sunų Drstė, Kearney, N. J.—
J. Mačiulaitis.
Scen. Mylėtojų Choras, Brooklyn,
N. Y.—K. Jovaiša.
Liet. Dukterų ir Sunų Drstė, So.
Boston, Mass.—A. Zvingilas ir Jieva
Zvingilienė.
Suvienytos Drjos, New Haven,
Conn.—S. M. Rimkevičius.
Suvienytos Draugijos, Liet. Sviesos
Drja, LSS. 186 kp., Ansonia, Conn.—
P. J. Bieliauskas.
LSS. 42 kp., Liet. Pašalpinė Laisvės
Drja, Liet. Teatr. Drja, Easton, Pa.—
Fel. Raulinaitis.
Moteryų ir Vyru Drja, Montello,
Mass.—St. Čiampa.
Lietuvos Demokratų Partijos At-
stovai,—A. Rimka.
LSS. 59 kp., Jersey City, N. J.—
L. Dobinas.
Bridgeporto Lietuvių Visuomenė,—
J. Viznis.
SLA. 245 kp., Newark, N. J.—Vin-
cas Ambrozavičius.
Scrantonio Lietuvių Viešas susirin-
kimas,—kun. Stan. Mickevičius.
Rumfordo, Me. Visuot. Liet. susirin-
kimas,—J. Viskantas.
Polit. Klubas, Ansonia, Conn.—J.
Mockaitis.
Sviesos Drstė, Waterbury, Conn.—
J. Laskovicius.
SLA. 35 kp., Brooklyn, N. Y.—J.
V. Liutkauskas, Dr. A. J. Jankauskie-
nė ir J. Rugis.
LSS. 79 kp., Girardville, Pa.—P.
Zemaitis.
SLA. 101 kp., Paterson, N. J.—L.
Tacionis.
SLA. 7 kp., Pittston, Pa.—T. Pauk-
štis.
TMD. 5 kp., Waterbury, Conn.—
Olga Bobiniene.
Liet. Klubas, Jersey City, N. J.—
J. B. Paserpekis.
D. K. Vytauto Drja, Ansonia, Conn.—
F. Vokietaitis.
Sv. Antano Drstė, Ansonia, Conn.—
A. Stanevičius.
Liet. Suvienytų Sluėvų Unijos
(Liet. merginų) 64 sk. Brooklyn, N.
Y.—Barbara Švagždžiūtė.
SLA. V apskr.—Kl. Vilkevičius ir
Petronė Jurgelaitė.
Chicago Liet. Draugijų Sąjunga,
—K. P. Gugis.
Liet. Laisvės Drja, Brooklyn, N.
Y.—L. Bučinskis, B. Jokubonis ir
P. Draugelis.
TMD. 3 kp., Brooklyn, N. Y.—V.
Damonas ir M. Bučinskis.
SLA. 228 kp., Brooklyn, N. Y.—A.
Steponaitis.
Fr. Ferrero Laisvamanių 1 kp.,
Brooklyn, N. Y.—J. Ginkus.
Sim. Dankanto Drja, Brooklyn, N.
Y.—F. Stanevičius.
SLA. 23 kp., Shenandoah, Pa.—J.
Šliakys ir S. Gegužis.
SLA. 140, 160 ir 92 kp., Darb. Pa-
šalpos Drja ir Liet. Ukėjų Klubas,
Donora, Pa.—B. Skitukas ir J. Ba-
nionis.
Suv. Liet. Sluėvų Unija, 54 sk.,
Brooklyn, N. Y.—J. Zubavičius, J.
Maknavičius, J. Matjašaitis, J. Jonai-
tis ir J. Manelis.
Liet. Amerikos Ukėjų Klubas,
Brooklyn, N. Y.—J. Nevalcas, K.
Labanas, V. Liutkauskas, A. Kundro-
ta ir J. Vėzdžinas.
"Laisvosios Minties" Bendrovė,
Scranton, Pa.—L. Šilpūnė.
D. L. K. Vytauto Drja, So. Boston,
Mass.—J. P. Raulinaitis ir J. G. Ge-
gužis.
Scrantonio Jaunimo Progr. Burelis
—K. A. Giblaintis.
Am. Liet. Daktarų Drja,—Dr. K.
Drangelis.
Sv. Jurgio Drja, Passaic, N. J.—
P. Norkus.
Liet. Teatr. kuopa "Perkūnas,"
Brighton, Mass.—Ona Jokienė.
Soc. Party Liet. sk., LSS. 738 kp.,
Vyrų ir Moterų Apšv. Drja, Liet.
Taut. Seserų Drja, Cicero, Ill.—A.
Sideravičia.
Ukėjų Klubas, Scranton, Pa.—J.
Kliukinskas.
Sv. Antano ir Sv. Jurgio Drjos,
Amsterdam, N. Y.—V. Daučinas ir
M. Kerbelis.
D. K. Gedimino Drja, Rochester,
N. Y.—Leonas Vaisnora.
Liet. Dukterų ir Sunų Drja, So.
Boston, Mass.—Dr. F. Matulaitis ir P.
J. Bagdžius.
SLA. 42 kp., Wilmerding, Pa.—J.
Katkauskas.
SLA. 126 kp., New York, N. Y.—
Juozas Jukelis, J. M. Danielius ir
Daukšys.
DLK. Vytauto, Liet. Dukterų Dr-
stės, SLA. 245 kp., F. Vaiciūno Teatr.
Drja, Union City, Conn.—M. Maikė-
vičia.
SLA. 142 kp., New Haven, Conn.—
M. Kalkevičia.
Augš. Priegl. Lietuvių Amerikoje,
McKees Rocks, Pa.—J. Parčevskis
ir K. Varasins.
SLA. 70 kp., Cliffside, N. J.—M.
Mazelia.
Liet. Kelionės Pašalpos Drstė,
Brooklyn, N. Y.—M. A. Lyberis, F.
Kalboka ir Ona Kuzmienė.
LSS. 60 kp., So. Boston, Mass.—K.
Laikauskas, N. Janušas ir St. Michel-
sonas.
DLK. Keistuolio Drstė, Norwood,
Mass.—Aleksis ir K. Zurlinskas.
LSS. 1 kp., Philadelphia, Pa.—J.
B. Smelstoriū.
Brooklynio Liet. Biznierių Drstė,
Brooklyn, N. Y.—V. Stugis ir K.
Liutkus.
Liet. Sunų Drstė, Waterbury, Conn.—
T. Matas.
SLA. 213 kp., Brooklyn, N. Y.—
J. Ambraziejus.

VIETINĖS ŽINIOS.

TMD. 28-los kp. vakaras. Pra-
eitą nedėdienį M. Meldazio sve-
tainėje TMD. 28-ta kuopa, regis,
didžiausia iš visų tos draugijos ku-
pų Chicagoje, parengė vakarą.
Vaidinta B. Vargšo penkiavėksmė
drama "Jono Sirdis." Paminėti
veikalo melioidija tai kerštas, be-
galinis kerštas, gimstas iš apviltos
meilės. Jono, visų apleisto ir nie-
kinamo bernelio, širdyje dega gili,
už pačią gyvybę gilesnė meilė.
Agnė—visas Jono pasaulis; Agnė
nė meilė—skaistus dangaus skliau-
tas, kuriuo Jonas trokšta ap-
gaubti ištikrųjų labai siaura, bet
jam, Jonui, begalinį savo pasaulį.
Vardan to meilės Jonas apleidžia
viską ir keliauja tolimon Ameri-
kon. Vardan savo meilės, Jono
eina geležių dirbtuvės peklon, ir,
traukdamas kasnį sau nuo burnos,
taipina pinigų, kurie turi būti pa-
matu busiamai jojo laimei. Per
mašinų griausmą girdi įsiai Agnė
nės balsą, virš dūmuotų padan-
gių žiba jo busiamosios laimės
žvaigždė. Gili meilė neturtinga
ir visų apleista našlė padaro dvas-
ios galiu, kuris sutrupina visas
klūptis, stovinčias ant kelio prie
laimės. Grįžta Jonas Lietuon tur-
tingas, širdij didžiausios laimės
viltim nesinas. Skubina savo nu-
mylėtosios namuosna, greičiaus
prie laukiamosios laimės. Bet na-
muose, kur Jonas tikėjosi laimę
rasti, pasitiko jį žinia, kad Agnė
jau sužiedota ir ištękanti už vie-
nintelio ir geriausio jo draugo
Vincio. Begalinė meilė Jono šir-
dyje pavirsta tokiu pat kerštu, be-
galiniu, nežinančiu saiko nei gai-
lesties. Jonas pasirūsta atkeršinti
už vilugystę. Ir nuo šios valandė-
lės Jono širdis jaučia tik pamintą
po kojų jo meilę, sulaužytą žodį,
saulkintą atnūjimo. Kaip didis
buvo Jono savo meilėje, taip didis
jisai yra savo keršte. Vienintelė
jo mintis—keršinti jo širdies
skriaudikams, jo laimės vagims.
Kartais nori pasikelti keršto už-
šlopinta meilė, štai-tai jį sūgi-
griauš baisyji kerštą, bet geležinė
Jono širdis greitai veža jį lauk, vėl
vien kerštas liepsnuoja. Savo
tikslu Jonas atsiekia: aciu
jam, Vincas su Agne ir jos
močieta netenka namų, įpuola skur-
dai. Didžiausiam skurde pasi-
miršta Agnė. Prie mūrinės la-
mų sužino apie tai Jonas. Geležinė
širdis, nors keršijanti, bet vis
nylynti neįsilaiko to smugio, ir ne-
laimingas milžinas Jonas nusizdo.
Pasihaigia baisi Jono širdies dra-
ma...

Ne vieta čia smulkiai nagrinėti
tasai veiklas. Jona vaidino P.
Stugis. Rasi, neparodė įsiai vi-
same rīlame to Jono, kurį nupiešė
autorius, bet visgi vaidino gerai.
Pilnai rolė inėjo vaidintojas ant-
roje dalyje, ir čia ištikrųjų jautėsi
ta baidi drama, kuri virė Jono šir-
dyje. Pono Stugio vaidinimą
reikėtų pastatyti pirmon eilėn.
Puikų ir natūralų lietuvių kaimie-
tės tipą suteikė ponia Valonienė
Petronė, Agnės motinos, rolėje.
Iš kitų reik pažymėti išdyskusį
pusbernį Lauruką (D. Šlapelis) ir
seną buvusį dvarponį Spirgevičią,
Agnės krikštėvę (vaidino V. Bru-
skas, žinomas "Stepukas").
Pagirtina grimas ir apsirėdymas,
ypač grimas. Tas, kuris grimiruo-
vo, turi būti pripažintas savo rei-
kalo žinovu.

Bėje, ir naujų dekoracijų atsir-
do svetainėje. Rasi, nereikės da-
bar amžinai gerėtis viena ir ta pa-
čia regykla.
Pertraukose jaunytės panelės K.
Burdulūtė ir J. Vaurinskutė gra-
žiai deklamavo. Tik gaila, kad
nesakė cilių užjardymų nei au-
torij. Vienoje pertraukų Dr. K.
Drangelis kalbėjo apie Tėvynės
Mylėtojų Draugiją.
Vakaras baigėsi šokiais. Publi-
kos buvo neperdaug. Tam paken-
kė, kad rašytojui aiškino kuopos
pirmninkas, tulos nepermatytos ap-
linkybės. Iš tų pačių šaltinių teko
suzinoti, kad kuopai labai gerai
klojasi.

Atsilankęs.
Susitvėrė naujas klubas. Per-
eitą pėtnyčią L. Azuko svetainėje

atsibuvo pirmas susirinkimas nau-
jai susitvėrusio klubo, kuriame
jau yra suvirš 250 narių. Klubui
suteikta vardas "Illinois Lithu-
anian Political and Benevolent
Club." Sekantis susirinkimas at-
sisibūs šią pėtnyčią L. Azuko svet.,
3301 Auburn ave. Visi kviečiami
atsilankyti ir prisirašyti. K. P.

SLA. vakaras Englewoode. Pra-
eitą nedėdienio vakare A. Vasi-
liausko svetainėje SLA. 182 kp.
surodė vakarą įvairių programų;
vaidinta vienaveiksė komedija
"Užkerėtas Jačkus," monologas
"Ponaitis," sakytą prakalbą, buta ir
muzikalių numerių. Prakalbą sakė
Dr. Zimontas. Įsiai pagyrė ku-
opą už šio pavyzdžio vakarėlio
surogimą ir toliaus kalbėjo apie
vienybę. Kalba publikai patiko.
Komedija "Užkerėtas Jačkus" bu-
vo gerai suvaidinta. Ypatingai ge-
rai vaidino St. Kriukas ir p-lė M.
Radzevičiūtė. Kitais vaidintojais
buvo p-lė E. Orentukė, B. Delin-
nas, S. Janulis ir P. Krasauskis.
K. Bigeliukas, akompanuojant p-lė
V. Bigeliutei, pagriežė smuiku so-
lo. Pabaigoje deklamavo "Po-
naitis." Ši monologas atliko S.
A. K. ir savo atlikimu gana prijo-
kino publiką. Vakarelyje visai ne-
buvo svaigančių gėrimų.

E. ir T.

Vakarėlis. Praeitą nedėdienį sv.
Jurgio parapijos svetainėje, Bridge-
porte, Draugija Tėvynės Mylėtojų
No. 1 turėjo vakarėlį. Vaidinta
vienaveiksė komedija "Akis už
Aki, Dantis už Dantį." Vaidino
Jaunimo Ratelio artistai. Atiki-
mas negalima pavadinti labai pa-
vykusi; kenkė tylus kalbėjimas.
Tam, rasi, kiek prigelbėjo ir mo-
terų atsineštieji maži kudikiai,
kuriai labai trukdė publikai kla-
syti. Po vaidinimui vykusiai at-
likta monologas. Programui pa-
sibaigus, buvo šokiai. Publikos
atsilankė nemažai.

Ten Bučys Dzukas.

Nelaimė. Praeitą panedėlį apie
12 val. dienos beveik 5 metų vai-
kutis, St. Ežerskis, 3320 Auburn
ave., buvo miesto sąslavų (gar-
bage) vežimo suvažinėtas arti savo
namų. Vaikutis žaidė su kitais sa-
vo draugais smilyse, kurios buvo
sudėtos prieš namą, statomą prie
Auburn ave. netoli 33-čio place.
Čia įsiai ir buvo suvažinėtas. Vai-
kutis buvo greitai nugabentas į
Dr. Kulio ofisą, 3359 So. Halsted
st., kur jį porą valandėlių ir pasi-
mirė. Vežėjas buvo suareštuotas.
Nelaimingiesiems tėvams, ir taip
jau begalo susikrūmčiusiems, tuo-
naus po nelaimės, tarp 1 ir 2 val.
dienos, kas tokis išsikraustė į na-
mus ir pačmė kėl pinigų. Vė-
liaus buvo suimtas tulas bedarbis
lietuvis, sakoma, vėliaus prisipa-
žinęs kaltęje.

Atsaulkimas. "Lietuvos" 41-
mame numeryje tilpo žinia apie
lietuvių J. V-kaus prašalinimą iš
darbo ir atsidurimą policijos sto-
tyje.
Šiuom skaitau reikalingu atitai-
syti tą žinutę. Minimasai J. V-
kus visai nebuvo jokioje policijos
stotyje sąryšyje su prašalinimu iš
darbo. Antra, prašalinimas iš dar-
bo įvyko per nesusipratimą ir jo-
kių ženklių nebuvo rodyta iš ma-
no pusės kokioms nors mergi-
noms.

J. V-kaus.
Redakcijos Priešas. Gavome
ir iš p. A. Boobeno, tos žinutės
pranešėjo, šios nemalonus klaidos
atitaisymą. Patsai p. A. Booben
gailisi už klaidą, padarytą per ne-
susipratimą, ir žada saugotis nuo
tokių žinių rašymo ateityje.

REDAKCIJOS ATSAKYMAS.

p. Tikrai žinantis (E. Vandergrift,
Pa.). Jūs sakote, kad anasai laikra-
stis patalpino neteislingą žinią. Todėl
ir atitaisymas reikia siųsti tam pa-
čiam laikraščiui, kuris neteislingą
žinią patalpino. Jeigu anasai laik-
raštis atsisakytų atitaisyti klaidą,
tuomet mes galėtume atitaisyti pa-
tį.
p. Ant. Judeika (North Fond du
Lac, Wis.). Eilės silpnos. Netilps.
p. Sakalas. Eilutės gavome. Aciu.
Sunaudosime prie pirmos progos.
p. Rač. (Brooklyn, N. Y.). Jūs
pranešimą patalpinsime ir sekant nu-
merį.
p. Lietuvos Sunus (Charleoi, Pa.).
Žinutė galima būtų sunaudoti, bet,
trauktant vietas, esame priversti pa-
dėti į šalį. Visgi aciū. Tikimės,
kitą kartą to neatsitiks. Lauksime
daugiau.
p. P-s (So. Boston, Mass.). Jūsų
rašinėį sunaudosime kaip medžiagą
apžvalginiam straipsniui.

p. P. Krau—nis (Racine, Wis.) Su-
naudosime kitame numeryje.
p. Spurgio Žentas. Atidedam kitam
numeriui.
Čia neminėtiems. Peržiūrėsime ir,
ka galėsime, sunaudosime.

Apgarsinimai.

ISVENGIMAS.
Geriausieji pasaulio gydytojai
sutinka, kad mės visuomet priva-
lėtume bandyti išvengti ligos, pirm-
negu įsiai įgija stiprią papėdę mu-
sų kune, vieton to, kad ligą pas-
kui gydžius. Pirmas žingsnis, ku-
rį mės turėtume padaryti, ištikus
kokiam nors sirguliuvimui, yra pa-
imti Trinerio Amerikoniško Kart-
taus Elixiro Vyno ir jį vartoti su-
lyg nurodymų, kol sirguliuvimas
nėra palengvintas. Užkietėjime ir
nuo jo paeinančiose betvarkėse,
kaudėjimuose ir gazuos viduriuose,
staigame susilpnėjime šisai vais-
tas turėtų būti vartojamas kaip
pirma pagelba. Įsiai išvalys kūną
ir sustiprins jį ir tuom suteiks pa-
prastai veikų palengvinimą. Ap-
tiekose. Jos. Triner, Manufac-
turer, 1333—1339 So. Ashland
ave., Chicago, Ill.

Raumenų ir sunarių skaudėji-
muose ir štyvumuose, pailsime po
sunkaus darbo kuno trinimas Tri-
nerio Linimentu užgėdins jus.
Trinerio Linimento kaina 50c, per
pačią 60c.

L. SAVICKAS,
"Lietuvos" Agentas,
užrašinėja "Lietuvą" apilinkėse New
Britain, Conn. Pas įjį galite už-
sakytį laikraštį ir prenumeratą už-
simokėti.
A. Olaszewski,
"Liet." leidėjas.

DRAUGIJŲ REIKALAI.

DIDELIS TEATRAS IR BALIUS!
Liet. T. K. Lietuva stato ant scen-
os trijų veiksmų komediją "Maža
Ponia Niekas," versta iš angliško pe-
nari L.T.K.L., Dr. C. Z. Vezel. Atsi-
bus nedėlioje, spalio (Oct.) 18 d.
1914 m. M. Meldazio svet., 2242-44
W. 23rd pl. Prasidės 7 val. vak.
Svetainės atsidarys 5 val. vak. Tikie-
ty kaina 25c. ir augėšins ypatai.
Ant tikietų bus lipinami Tautos
Fondo ženklai, gerbiamieji Tau-
tiečiai ir Tautietės, nepamirškite šio

LIETUVA
Judamuose Paveikluose Jau Amerikoje!
PIRMU KARTU

Lietuvos judėjimas gyvnuose paveikluose mūsų istorijoj.
Nepamirškite ateiti ant šio perstatymo pažvelgti į savo gimtinį kraštą,
kurį apiliet. Nėra čia apgaliajam mūsų paliktos tėvynės. Daugumas sa-
ko: "Troškta mano širdis dar kartą Lietuvą pamatyti."
Pamatę prieš savo akis vaizdą, perstatantį Lietuvę gyvenančius mūsų
brolis ir sesutes bei acielius dar prieš karės laiką. Prisiminsim ir šių
dienų Lietuvoje mūsų brolių kritiškąjį gyvenimą su visomis karės balse-
nybėmis, nes Lietuva, tai karės laukas!
Paveikslai bus rodomi iš Suvalkų, Kauno ir Vilniaus gubernijų. Taip-
gi ir iš Mažosios Lietuvos (Prusų).
Tarpuose paveikslų rodimu bus iliustruotos dainos ir deklamacijos.
Dainuos solo ponia Elz. Račiūnienė.
Paveikslus rodys gabus mašinos operatorius, p. J. M. Danielius, kuris
ilgą laiką prie to praktikavosi.
Apart šių vaizdėlių bus perstatyta visoki vasaros laukų darbai Lie-
tuvioje. Kinematografistas A. T. Račiūnas.

Dalis pelno eis LIETUVOS ŽMONIŲ GELBĖJIMUI

Atsisbus sekandios vietose:
Subatoje ir nedėlios vak., spalio (Oct.) 17 ir 18 d. 1914 m. Lietuvių
svetainėje, 48 Green st., Waterbury, Conn. Parengė "Sviesos" draugystė.
Utarinko vakare, spalio 20 d. 1914 m. Lietuvių Bažnytinėje svetai-
nėje, Ansonia, Conn.
Pėtnyčios vakare, spalio 23 d. 1914 m. Conway Hall, 460 Main st.,
Hartford, Conn.
Subatos ir nedėlios vak., spalio 24 ir 25 d. 1914 m. Lietuvių svetainėje,
354 Park st., New Britain, Conn.

**SEVERA'S
Gothard
Oil**
(Severos Gothardiškas Aliejus)

kaklo, sąnarių ir raumenų stingumo irpana-
sių dieglių ir skaudėjimų, kur tepalas pap-
rastai vartojamas arba patariamas.

Kaštuoja 25 ir 50 centų. Gaunamas kiekvienoje aptiekoje

SEVERA'S TAB-LAX
Cukrinis vidurių suliosuoto-
jas vaikams ir suaugusiems.
Kaštuoja 10 ir 25 centus.

Severa's Medicated Skin Soap
(Severos Gydančias Odinis Muilas).
Vaikams ir suaugusiems.
Kaštuoja 25 centus.

Galima gauti kiekvienoje aptiekoje. Reikalaukite Severos
Preparatus, o jeigu aptiekorius neįpildytų jūsų
reikalavimo, užsakykite tiesiog nuo

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

puiknas vakaro. Šis veiklas vienas
iš juokingiausių ir gražiausių vel-
kaių Lietuvių kalboje. Taipgi nepa-
mirškite, kad Tautos Fondo ženkle-
liai tai bus jūsų dovana dėl Tėvy-
nės, kuri šiuo laiku suvaržyta. Po
centrai Ballus. Komitetas.

JAUNŲ LIETUVIŲ AMERIKOJE
TAUTISKAS KLUBAS

rengia didelį iškilmingą vakarą spa-
lio (Oct.) 13 d. 1914 m. Liberty sve-
tainėje, 3900 Union ave. (kampas
30-atos gat.). Bridgeporte. Pradžią 4
val. popietę.
Bus savos lietuviškos ir amerik-
niškos vėliavos šventinimas. Apart
to, bus Spaudos atgavimo 10 metų su-
kaktuvio paminėjimas. Kalbėtojum
bus gerb. B. K. Balutis, "Lietuvos"
redaktorius.
Klubas Choras sudėins įvairių
svietėskų, gamtėskų ir melliškų da-
nų. Apart klubo choro, dalyvaus
ir kiti chorai. Programas bus įvai-
rus. Po programui bus išsimas di-
delis balius su visokiais šokiais.
Nuosirdžiai kviečiame visus drau-
gystes ir pavienes ypatas atsilankyti
į tą didį vakarą. Įžanga 25 c. ypa-
tai.

PASARGA: Svetainė yra Bridge-
porte, tarp 30-atos ir 31-mos gatvių,
ant Union ave., prie kampo.
Su pagarba,
Klubas.

TEATRAS IR BALIUS!

Simano Dankanto draugija apvaik-
sioja jubiliejų 50 m. mirimo Sima-
no Dankanto, Lietuvos istoriko, ne-
dėlio, spalio (Oct.) 18 d. 1914 m.
Saldz. par. sv. Jurgio, prie 32-ro pl.
ir Auburn ave. Pradžią 5 val. po ple-
ty. Įžanga 25c, 35c. ir 50c.
Ant programos bus drama "Audra
Gedroje," prakalbos, dainos ir šo-
kiai.
Nuosirdžiai kviečiame visus lie-
tuvius ir lietuvaites atsilankyti ant to
vakaro, pagerbimui garbingo didvy-
rio Simano Dankanto. Taipgi ture-
site progą pasigėrėti įvairiu progra-
mu ir linksmai praleisti laiką.
Kviečia Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau Stanislovo Zurlio ir Petro
Zamosno, paeina iš Kūno gub. Ku-
piškio parap. Vezonių sod. Zurlis
gyveno Argentinoje, kolonijoje Sar-
nienės, Chubut; bus jau meti suvir-
sum, kaip išvažiuo Brooklyn—
mes turime labai svarbų reikalą.
Meldžiu atsisaukti, arba kas kitas
atrašyk mums. Bus dovany už pra-
nešimą.
Zurlis-Zlapelis,
Colonía Sarriento, Chubut, Argentina

Pajieskau teisingo partnerio, su \$150.00 į hotelio būną; turi būti patalios; gera progą, būtinai geras ir gerų vietų.

Gali padaryti gražų gyvenimą ir likti turtingu.

Ypatiskai ar laisvą krepšininką:
1023 W. Madison st., Chicago, Ill.

Pajieskau savo brolio Petro Purveno, paeina iš Skapiškių kaimo, Anykščių parap., Ukmergės pav. Kauno gub. Girdėjau, jisai vedęs ir gyvena Donora, Pa. Turu svarbų reikalą. Meldžiu atsiųsti adresu:
Karolis Purvenas,
Box 22, Orient, Pa.

Pavogtas motocycle "Excelsior", 2 cylinder, 1914 modelio, fabriko numeris 58106, numeris ant motocycle 12002, vehicle license 2518; 7 arklių jėgos; pavogta buvo nedėlios valakre 11:30 val. Jėgu kas duoti žiniją, apie kur jis randasi, gaus dovanų \$10.00. Mano adresas:
Alex Dobrowski,
121 Kensington av., Chicago, Ill.

Pajieskau savo dėdės, Juozapo Varnazio, paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Laukuvos parap., Apvarščių sod. Apie 12 metų Amerikoje, pirmiau gyveno Mek Indian. Mel džiū jo paties, ar kas apie jį žino, atsiųskite sekanti adresu:
Jonas Varnagis,
Big Bay, Mich.

Pajieskau savo pusseserį Marijonos ir Marijonos Groblauskių (po vyrų Kvedariene ir Andriusienė) ir kaimietį Stasiulevičių ir Šukičių, visos, girdėjau, gyvena Chicagoje. Paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Gruzdžių parap., Vainorių sod. Kas anas žino, ar jų pačių, meldžiu atsiųskite adresu:
Stanislovas Groblauskas,
Imperial Hotel, Coloma, Pa.
L. E. R. R.

Pajieskau savo vyro, Juozapo Stankaus, ir brolio Dominiko Vaitkaus, paeinančių iš Kauno gub., Raseinių pav., Švieksnos parap., Širalių sod. 12 metų, kaip Amerikoje. Pasukinę gromatą, rasė iš Chicago, Ill. Meldžiu atsiųskite adresu:
Barbara Stankienė,
1211 Hamilton st., Philadelphia, Pa.

Reikalavimai.

Reikalauja:---Krautuvių, finišerų ir filterių, prie motoriško kostumeriško darbo. Gera alga. Cista ir šviesi kupa. Adresuokite arba atsiųskite:
The Parisian Shop,
1575 Ogden av., ant antrų lubų
Kampas Madison st., Chicago, Ill.

Reikalaujama:---Vyrų ir Vaidų motinai barberyse. Pagal mūsų naują sistemą, jūs galite išmokti į 4 iki 6 savaites. Išsipaig mokinančio motoriško barberyse ir manikuryse. Mūsų galime pradėti jums varyti biznį su tikslu \$50. Informacijos rasysite: Nosokoff's Barber School, 1202 Penn ave., Pittsburg, Pa.

Ant Pardavimo.

Parduodama:---mūrinis namas ant Parnell av., mūrinis namas 3 kambariams, mažą sumą įnešti, o likusi suma lengvomis išlygomis.

Parduodama:---mūrinis namas, trimis augštais, ant labai lengvų išlygų, pasiskubinkite atsiųskite į mūsų banką, nes tokia progą nevisada atsitinka.

Parsiduoda:---labai pigiai, dėl silvinko ligos, bučiarne ir grosernė, lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoje. Biznis išdirbtas 15 metų; norintems pirkti gera progą. Atsiųskite:
4330 So. Wood st., Chicago, Ill.

Parsiduoda:---grosernė ir delikatesų krautuvių, cigary, tabako ir smulkmenų; geras švarus tavoras ir įrengimas; kaina \$450; 4 kambariai gyvenimui, randos \$22.
3220 Wallace st., Chicago, Ill.

Parsiduoda:---Sallunas, geroje vietoje, netoli lietuviškos av. Jurgio bučiūnos, gera vieta lietuviui, vieta išdirbta per 10 metų; savininkas turi kitą biznį. Kreiptis antraš: 3201 Auburn av., Chicago, Ill.

Parsiduoda:---keptuvė, namas, trys arkliai, du vežimai ir vist prietaisai. Atsiųskite antraš:
2315 So. Leavitt st., Chicago, Ill.

Parduodama mūrinis namas prie Parnell av. ir 35-tos gat., trimis augštais ir užpakalių medinai, abu labai pigiai. \$500 reikia įnešti, o likusi suma lengvomis išlygomis. Atsiųskite reikla A. Olszewskio Banko, 3252 So. Halsted st.

Ant pardavimo:---bučiarne ir grosernė, lietuvių apgyventoje vietoje per daugelį metų. Pardavimo priežastis: savininkas turi du biznius, nori vieną apiešti. Dėl smulkesnių žinių, kreipkitės adresu:
1824 Wabasha av., Chicago, Ill.

TURKITE NAMUS ARKANSASE ARBA LOUISIANOJE.

Kurpius atvyko į Arkansaso kolegą metų atgal su labai mažai pinigų, bet dideliu pasiryžimu. Jisai įsijo dešimtis arų ir ukininkavo ant jų, kuomet nebuvo užimtas savo amatu. Šiandien jisai yra skaitomas vienu turtingiausių žmonių savo draugijoje. Tai pati progą yra šiądien Arkansaso ir Louisianajo žmogus su mažu kapitalu. Rašykite ar kreipkitės dėl informacijų. L. M. Allen, P. T. M., Rock Island Lines, Room 718 La Salle Station, Chicago.

RAULAI, KUR BEGI? NUGI PAS PETRĄ ŠIAIKI, nes esu labai ištroškęs. Pas jį galiu gauti atsivėdinti, nes turi puikių bavarų alų, ruską odieną ir cigarus net iš Havanos. Be to jis patausai kaip perkabinėtojas te muose.

PETRAS ŠIAIKIS,
8301 S. Halsted st., CHICAGO, ILL.
Tel. Drower 7173

'LIETUVOS' SPAUSTUVE

3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

VISOKIUS
Spaudos

D
A
R
B
U
S

Atlieka greitai
pigiai
ir
grazia.

Kaip tai:
Knygas,
Konstitucijas,
Vizitines ir Biznio
Korteles,
Uzprašymus
Ant vestuvių,
Perstatymams ir
Baliams
Programus,
Afišas,
Tabeles,
Cirkuliorius,
Bankos čekius,
Laiškams ir
Konvertams
Antgalvių,
Biznieriams
Sieninius
Lietuviškus ir
Angliškus
Kalendorius,
Etc. Etc.

Naujausio stiliaus
raidės
grazi spauda.

'LIETUVOS' SPAUSTUVE

3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.



A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.

Isteigta 1893 metuose.

Valdo kelesdešimtų bagčiausių Budinku ant Bridgeporto.

PRIMA pinigus taupinimui nuo vieno Dolario iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.

SKOLINA pinigus pirmumui ir statymui namų Chicago mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokėčių.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicago išskolektuoja jų pinigus, paliktus kitose bankose.

ISMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant rusų.

SIUNCIA pinigus į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.

PARDUODA Šifortas ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus važiuojantiems Lietuvon, Rusijon.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokėtis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias būdas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierių be bankos čekių negali šiandien atsikandai savo biznį vesti.

PADARO Dovicernastis ir visokius kitus rezentališkus raštus gerai ir pigiai.

PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) šaigiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti savo reikalus per laisus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Atvažiausius IŠ KITUR MELDŽIAME aplankyti ir mūsų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Petnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

SUSIVIENIJIMAS

ISTEIGTAS 1886 M.
Kiekvieno lietuvių privalumu yra prisidėti prie tos organizacijos. Moka pašalpą ligoje po \$6.00 savaitėje ir turi keturis apsaugos laipsnius:

\$150
\$300
\$600
\$1000

Išmokėjo našlėms ir našlaičiams posmertinių pašalpų \$91,797.68; įvairiems kultūros reikalams \$8,431.18. Turtas išneša (1 d. Sausio 1914 m.) \$64,620.36.

A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30th St. New York, N. Y.

LIETUVIŲ APDRAUDOS DRAUGIJA

F. A. JOZAPAIČIO APIEKA
Telefonas Yards 155 ir Yards 551.
Užlaikome tik geriausius vaistus.
Ypatinga atyda atkreipti dėmesį į gerą išpildymą receptų. Reikalai esant, maldame pas mus kreiptis.
Atsiųskite tik tiems atsiųskite, kurie prišūnia už 2c. stampą.
F. A. Jozapaitis, Aptiekos Provisorius.
3601 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Byvėlasas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

DR. K. DRANGELIS
LIETUVIŠKAS DENTISTAS
VALANDOS: nuo 8 iki 11 ryto nuo 1 iki 4 po pietų nuo 7 iki 9 vak. Nedėliomis pagal atlygį.
3261 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Priešai A. Olszewskio Banką

EVESKIO Prekybos ir Kalbu Dieninė ir Vakarinė MOKYKLA
MOKINAMA:
Anglų kalba nuo pradžios iki aukščiausios
Aritmetika
Algebra
Geometrija
Politiška Ekonomija
Lietuvių Vokietų Rusų Lenkų Knygdystė Gražat. Laikų rašymas Prekybos teisės ir tt.
G. L. Veskis, Vedėjas Mokyklos
3106 So. Halsted St., Chicago.

Dr. A. K. RUTKAUSKAS
2302 So. Leavitt St. Kampas 23-dos gatvės
Chicago, Illinois

Telefonas Humboldt 4532
Atdara Dieną ir Naktį.
L. KAPLAN MAUDYKLIŲ CO.
Rusiškai-Turkiškai ir vi-
sokių rūšių maudyklės.
1914-1916 W. Division Street
Arti Robey st.
Taipogi Rusiškai-Turkiškai maudyklų kambariai ir moterims.
Barzdaskutylia kruvoje. Chicago.

TELEPHONE DROVER 7215
Geriausia Akušerka
O. Jonikiene
3364 S. Halsted St.
(Kampas 34-tos)
Chicago, Ill.

NEW CITY SAVINGS BANK
4601 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.

Prima bankon pinigus ir moka 3%. Už sudėtus pinigus mūsų bankoje duodame čekių knygtę, iš kurios parasyti čekiai tinka visur. Skolina pinigų ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Išsamdo bankines skryneles (boxes) po \$2.50 metams. Parduoda šifortas ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.

Bankos Valandos: Panedėliais, seredomis, ketvergais ir subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utarninkais ir petnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

K. ZURAITIS
PIRMALINIS BUFETAS
Šaltas alus, gera degtinė, kvepianti cigarna. Pirmia svečius: kuoširdingiausiai.
3200 SO. HALSTED ST.



Saugokite Savo Kudiki

Laikykite nuo šaltų "cionų"—išsaugokite kudikį nuo daugelio šalčių ir ligų.

PERFECTION
SHOKELESS
OIL HEATER

Visą laiką per šaltuosius rudens ir žiemos mėnesius Perfection Bedumis Aliejinis Šildytojas laiko namus šiltais. Jisai gali būti pernešamas užkambario į kambarį—kur jūs tik einate, sušildo maudyne, kambarį arba seklycę tuojau.

Šių metų Perfection modelis dega devynes valandas iš vieno galono aliejaus. Lengva išvalyti, ir knafas persimaino į vieną valandėlę. Nei jokių bumų—automatiškai uždaromas liepsnos platiniojas—paprastai šilimas užtikrina visnomet nuolatinę šilumą. Geriausioms paekmėms vartokite Perfection Aliejų.

STANDARD OIL COMPANY
(An Indiana Corporation)
CHICAGO, ILL.



Geras Draugiskumas yra viena charakteringiausių didiosios Vokietijos universitetų studentų savybių. Jie žino, kad nėra geresnio būdo sušilti ir praliginti draugiskumą, kad pavyktų sau vidutiniškai vartoti gerą maistą, šilumą, todėl nėra nepaprastu reikiniu matyti jų knopas savo gimtos šalies smulkes ir kafejuose su stiklu jų mėgstama gėrimo—LYGIAI laip.

Motinos po kudikio, seniena ir žmonėms su stipendija sveikata arba sveikstančia sveikata arba sveikstančiais iš ligo. McAvoy's Malt Marrow yra sveikatinas sveikatos ir įlegos atnaujintojas. Telefonuokite Calumet 5401 arba gaukite jį iš savo apšvioklaus.
McAvoy Brewing Co., Chicago.



JONAS KULIS
3259 So. Halsted st., Chicago
GENERALISKAS AGENTAS
Lankosi Chicagoj, užrašinėja "Lietuvą". Renka apgarsinimus ir šiaip spaudos darbus. Perka namus, liotus ir parduoda. Ir šiaip suteikia informacijas biznio reikaluose.

A. Olszewski,
"Lietuvos" leidėjas.

PETRAS VAITIEKUNAS
"LIETUVOS" AGENTAS
Lankosi dabar Chicagoje. Pas jį galite užsisakyti "Lietuvą" ir prumeratos plaukus užsimokėti.

A. OLSZEWSKI,
"Lietuvos" leidėjas.

Veliausi Pranešimai
apie Lyon & Healy
Pianus.

Vienas populiariausių stilių yra apkauniamas \$400 (raudonmedyje). Yra kitų stilių, kurie taipogi yra plačiai pasarsėje, ir jie parsiduoda po \$425 ir \$450. Yra Lyon & Healy Grand, kurisai parsiduoda už \$675.
Lyon & Healy Uprights, sugrąžinti iš nuomavimo ir nerodanti nei jokių vartojimo ženklų, gali būti įjyti tik už \$300. Šie yra tikri, augistos kilasos pigumynai.

Mūsų pigumynų kambarėje yra eilė antarkinių Lyon & Healy Uprights, kurie yra garantuojami kaip esą tobuliaime grožio stovyje. Šiuos mes pasulome ištikrųj labai žemomis kainomis.
Lengvos išmokėjimo sąlygos gali būti podytos.

Kalbama Lietuviškai.

Lyon & Healy

Didžiausia Pasaulyje Muzikos Įstaiga
Wabash Avenue ir Adams Street

Naujas Savaitinis Laikraštis "ATEITIS"

"Ateitis" yra bepartijviskas laikraštis, tarnaujantis jaunimo ir kultūros reikalams. Tarpina daugybę įvairiausių žinių. Didelio formato, 8 pusl. Kaina tik \$1.50 metams, o 85c. pusel metu.
"Ateitis" išleidinėja bendrovė, inkorporuota ant \$25,000. Dabar laisva užsirašyti "Ateitį". Reikalaukit vieno numerio pažūrėjimui uždyką.
Adresuokite taip:

"ATEITIS"
366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

Telephone: Monroe 6020

SOKIŲ MOKYKLA
Mokina Dovanai Paskirtais Vakarais Waltz, Two-Step, Tango ir kitokius Europiškų ir Amerikoniškų šokius. Meldžiu atsiųskite šiuoni antraš:

JULIJONAS SILKAUSKAS
1122 So. Desplaines st. Chicago
Kamp. 703 W. Bunker st.

LIETUVIŠKA BANKA

Town of Lake Savings Bank
Joseph J. Elias, Savininkas

4600-4602 S. Wood St., Chicago.
Pirmame pinigų į Banką užėdijamui nuo vieno dolario ir daugiau ir "moka trečią procentą ratomis ant metų. Sumažina pinigų į visas svieto dalis pigiai, greitai ir teisingai, o svetimų žemių pinigų maičiame, perkame ir parduodame. Parduodame šifortas ant visų linijų ir krajų ir iš kraujus, taipgi tikslus ant geležinkelio po visą Ameriką ir Europą.

Mūsų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiskai ir pe. baltus. Tik kreipkitės viršminatu antraš.

Lietuviškų Knygų Krautuva.

Mylėtojai gerų knygų, norinti išlavinti savo protą ir išismokinti anglišką kalbą, kviečiami pirktie KNYGAS iš mano krautuves. Čia gaunama visokios lietuviškos knygos, taipgi angliškos ir lenkiškos ant užsakymo. Scenos mylėtojų rateliai indami kompletus, s. v. gauna papiginta kaina. Krautuve adara kas vakaras.
Iš kitų miestų atsiųskite, pasiūnciu l. talogų dyka. Adres:

M. J. DAMIJONAITIS
901 West 33-rd St., CHICAGO, ILL.

